

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ca, N. Y., under the
Act of March 3, 1879

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje 12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 92

*****

Antradienis, Gruodžio (December) 16, 1969, Ozone Park, N. Y. 11417

*****

Metai 58-iejai

KRISLAI

Dar vienas kapas
Nusipelnusių veikėja
Didvyris, kovotojas
Jungtinės Tautos pasisakė
Unijos diktatorius
Kaip niekada pirmiau

— A. Bimba —

Mažo gražaus miestelio La Porte (Indianos valstijoje) ligoninėje mirė Stasys Smithas. Mjis palaužė dar vieną lietuvišką ažuolą. Labai gaila. Didelis mūsų pažangiam judėjimui nuostolis.

Kadaise Stasys gyveno Montelloje. Daug metų buvo "Laisvės" vadininku. Paskui persikėlė į Chicago dirbti "Vilnyje," o vėlesniais laikais jau gyveno minėtame "užkampyje." Bet visada ir visur buvo su mumis, buvo su pažangiuoju judėjimu, mūsų spaudos rėmėju.

Tai buvo nepaprastai malonaus būdo nuoširdus veikėjas.

Mūsų giliausia užuojauta žmonai ir draugams.

Gruodžio 21 d. Chicagos Mildos salėje ruošiamos didelės pagerbtuvės mūsų miela draugei ir veikėjai Alisei Jonikienei. Proga: jos 75-asis gimtadienis.

Alisė yra nusipelnusi ilgą metų veikėja. Daug mačiusi, daug pergyvenusi, garbingai nuėjusi ilgą gyvenimo kelią. Tai viena iš labai retų asmenybių. Čia gimusi ir augusi, visą gyvenimą pašventusi tiek lietuviškos, tiek bendrai amerikoniškos liaudies kovoms už šviesesni rytojų.

Šia proga visų mūsų laisviečių eina jums, mieloji drauge, nuoširdžiausi sveikinimai ir giliausi linkėjimai dar daug tokių pat gražių kovingų metų!

Maskvoje mirė Klimentis Vorosilovas, įžymusis tarybinis karvedys ir didvyris. Jo nuopelnai socialistinei žemei milžiniški.

Vorosilovas buvo daug daugiau negu drąsus armijos vadas. Jis buvo užsigrudinęs kovotojas už naująjį socialistinį gyvenimą, bolševikas, Komunistų Partijos narys nuo 1903 metų, labai gerbiamas ne tik Tarybų Sąjungoje, bet visame pasaulyje. Jo vaidmuo Antrajame pasauliniame kare buvo labai aukštai vertinama visu tautininkų. Jo atminimas pasiliks visiems laikams.

Jungtinių Tautų Politinis Komitetas beveik vienbalsiai pasmerkė prezidento Nixono pažadėjimą ir toliau Vietnamo kare naudoti cheminius ginklus formoje "ašarinių" dujų ir skysčių naikinimui miškų ir jėgų. Komitetas pareiškė, kad tokių ginklų vartojimą griežtai draudžia tarptautinė Ženevos sutartis.

Tai buvo Švedijos pasiūlymas. Už jį balsavo 58 šalis, prieš tikėtai 3, kitos susilaikė. Prieš balsavo tikėtai Jungtinės Valstijos, Portugalija ir Australija.

Tai laikoma dideliu mūsų šalies politikos pralaimėjimu Jungtinėse Tautose.

Dabar klausimas: Ką darys prezidentas Nixonas? Vykdydys Jungtinių Tautų nutarimą ir įsakys tuoj nutraukti cheminių ginklų vartojimą, ar su juo nesiskaitys?

Londonas, Fleet St. Čia įsikūrusios didžiausių laikraščių redakcijos ir spaustuves.

Sen. Kennedžio priešai nelaimėjo

Wilkes Barre, Pa. — Teisėjas Brominskis uždraudė Massachusetts pareigūnams padaryti skrodimą Miss Kopechne, kuri tragiškai žuvo liepos 18 d., kai sen. Ed. Kennedžio automobilis įkrito į prūdą.

Mass. pareigūnai dėjo pastangas sudaryti prieš sen. Kennedį skandalingą bylą, bet jiems nepasisekė. Miss Kopechne tėvai buvo priešingi skrodimui. Bet visas dalykas dar nėra užbaigtas, nes dar norima prarasti tyrimą.

Anglikasių unijoje rinkimus ir vėl laimėjo dabartinis diktatorius William Anthony Boyle. Kaip niekas iš vadovybės ilgus metus balsavimu negalėjo išversti John Lewiso, taip, atrodo, "iki gyvos galvos", tai yra, kol jis pats norės būti unijos prezidentu arba sveikata jam leis, pasiliks ir W. A. Boyle. Jis gauna \$50,000 algos, jis turi apie savę kličą jo paskirtų organizatorių, kurie rinkimus dirguoja.

Jo oponentas Joseph Yablanski skelbia rinkimus sūktais ir žada kreiptis į teismą. Bet vargiai kas iš tų jo pastangų išeis.

Neatsimenu, kad kada nors tarptautinėje arenoje būtų buvę tiek diplomatinių konferencijų, pasitarimų ir derybų, kiek jų yra šiandien. Sunku jas ir besuskaičiuoti. Štai tik kelios: septyniolikos kraštų atstovai tariasi Ženevoje, Pekine tariasi Tarybų Sąjunga ir Kinija, Maskvoje tariasi Tarybų Sąjunga ir Vakarų Vokietija, Helsinkyje tariasi Tarybų Sąjunga ir Jungtinės Valstijos, Maskvoje tariasi Tarybų Sąjunga ir Egiptas, Varšuvoje tariasi Vak. Vokietija ir Lenkija, tuoj prasidės pasitarimas tarp Čekoslovakijos ir V. Vokietijos, Paryžiuje eina derybos Vietnamo karo reikalais, New Yorke eina pasitarimai tarp Anglijos, Jungtinių Valstijų, Prancūzijos ir Tarybų Sąjungos.

Kokie rezultatai? Kol kas beveik jokių. Bet nusiminti nereikia. Gal kas nors iš kai kurių pasitarimų ir išdėgs. Pamatysime.

Anglijos skolos auge

Londonas. — Anglijos skola Jungtinėms Valstijoms padidėjo dar šimtu milijonų dolerių, nes susitarta, kad Amerikos importo ir eksporto bankas suteiks Anglijai naują paskolą.

Šimto milijonų dolerių paskola, kaip oficialiai paskelbta Londone, bus skirta vien tik tam, kad būtų galima Jungtinėse Amerikos Valstijose nusipirkti lėktuvų — "Fantomo" tipo naikintuvų ir "Herkulio" transporto lėktuvų.

Taigi iš viso Anglija gavo ir dar nepadengė 850 milijonų dolerių kreditų, iš kurių bus perkamasi Amerikos karo lėktuvų.

Militaristai nuvertė Dahomey valdžią

Cotonou. — Dahomey respublikos valdžią nuvertė militaristai. Arestavo prezidentą Zinsou ir keletą ministrų.

Dahomey respublika randasi Pietų Afrikoje, buvus Prancūzijos kolonija, turinti pastrečio milijono gyven-tojų.

Maskva. — Aukso sluoksniai surasti Karpatų kalnuose Ukrainoje.

KABLEGRAMOS IŠ LIETUVOS

Gerai padirbėta

Vilnius. — Tarybų Lietuvos gyvulininkystės darbuotojai pasiekia vis naujų laimėjimų. Štai Skuodo rajono ūkiai pirmieji raportavo apie tai, kad įvykdė mėsos pardavimo valstybei socialistinius įsipareigojimus. Realizuota 6,620 tonų šios produkcijos arba 12 procentų daugiau, negu per atitinkamą praėjusių metų laikotarpį.

Savo žodį parduoti šaliai mėšą virš plano taip pat ištesėjo Tauragės ir Šilutės rajonų gyvulių augintojai.

Jubiliejiniai renginiai

Šiauliai. — Elnio kombinatė įvyko keletas vakarų, skirtų Lenino gimimo 100-metinėms. Buvo prarastas konkursas. Įdomiausių ir

TSRS remia arabų partizanų kovas

Maskva. — Egipto pareigūnams suruoštame bankete Tarybų Sąjungos premjeras Kosyginas pasakė, kad Tarybų Sąjunga remia arabų partizanų kovas prieš Izraelį, kadangi Izraelis neatsisako agresijos.

Partizanai kovoja už nacionalinį išsilaisvinimą ir prieš imperializmą, todėl mes remiame jų kovas, pasakė Kosyginas.

Jungtinės Tautos vėl pasmerkė Izraelį

Jungtinių Tautų Asamblėja priėmė rezoliuciją, kurioje pasmerkia Izraelio nežmoniška elgėsi su arabais okupuotose rajonuose.

Pirmiau priimta rezoliucija reikalauja, kad Izraelis pasitrauktų iš okupuotų arabų žemių. Bet Izraelis nenori skaitytis su Jungtinių Tautų reikalavimais.

Canberra, Australija. — Daugiau kaip 9,000 žmonių pasirašė raginimą jaunuoliams atsisakyti nuo militariškos tarnybos ir karo Vietnamo. Jiems grėsia bausmė.

Technikos kiemų apžiūra

Vilnius. — Suvesti respublikinės kiemų apžiūros rezultatai. Pirmąją vietą ir 500 rublių premiją laimėjo žemdirbystės instituto eksperimentinis ūkis.

Antrąją vietą apžiūroje iškovojo Plungės rajono Varduvos kolūkis ir Jurbarko rajono Mičiurino medelėlynas. Šilutės rajono Juknaičių tarybinis ūkis ir Kapsuko rajono Želsvelės kolūkis užėmė trečiąją vietą.

Antanas Vaivutskas

Vakarų Vokietijos jaunieji socialistai pataria valdžiai pripažinti Rytų Vokietiją

Bonna. — Vakarų Vokietijos jaunujų socialistų organizacija, turinti 150,000 narių, savo suvažiavime nutarė raginti socialdemokratų premjero Brandto valdžią pripažinti Demokratinę Respubliką (Rytų Vokietiją). Suvažiavimas taipgi nu-

Pietų Vietnamo armija padidinta 88,000

Saigonas. — Pietų Vietnamo valdžia skelbia, kad ji per pėreitus 6 mėnesius padidino savo armiją 88,000 kareivių. Jie dabar pavaduoją frontė amerikiečius, kuriuos laipsniškai prezidentas Nixonas ištraukia iš mūšio lauko.

Pietų Vietnamo Nixonas skelbiama "vietnamizacija" žymiai sutvirtino Saigono diktatorių, kurie dabar nei nekamba apie taiką.

Alfred, N. Y. — 400 studentų užėmė universiteto administracijos namą. Jie reikalauja priimti atgal suspaudžtus studentus, taipgi kad ateityje nebūtų baudžiami tie, kurie dalyvauja karo moratoriumuose.

Ragina palaidoti Munchio sutartį

Praga. — Čekoslovakijos valdžia sutinka tartis su Vakarų Vokietijos valdžia, jeigu ji viešai atmes 1938 m. pasirašytą Munchio sutartį, kuri Hitleriui leido užimti Čekoslovakijos dalį, o vėliau jis pasigrobė visą Čekoslovakiją.

Kompertijos laikraštis "Rude Pravo" rašo, kad su Vakarų Vokietija galima susitarti ekonomikos, mokslo ir technikos klausimais.

New Delhis. — Pietų Indijoje Kolaro aukso kasyklos per 90 metų išdavė 1,700,000 svarų aukso.

Influenzos epidemija siautėja Europoje

Londonas. — Europoje pradėjo siautėti influenza. Prancūzijoje serga apie 13 milijonų žmonių, Italijoje apie 15 milijonų.

Labai daug susirgimų Portugalijoje, Ispanijoje, Vakarų Vokietijoje ir Anglijoje. Manoma, kad serga kiekvienas trečias žmogus.

Jungtinėse Tautose kalbėdamas, TSRS atstovas A. Roščinas pareiškė, kad Tarybų Sąjunga nori pilno tarptautinio uždraudimo bakteriologinių ir chemikalinių ginklų.

TSRS tariasi su JAV, Kinija, Vakarų Vokietija ir Egiptu

Maskva. — Tarybų Sąjunga šiuo metu yra užvedus pasitarimus su daugeliu valstybių daugiausia taikos reikalais.

Helsinkyje TSRS ir Amerikos atstovų pasitarimai eina normaliai ir draugiškai dėl branduolinių ginklų limitacijos ir kontrolės.

Pekine jau senokai TSRS atstovai tariasi su Kinijos atstovais dėl rubežių saugumo ir taikos išlaikymo.

Ragina JAV ir TSRS sulaukyti branduolines lenktynes

Jungtinių Tautų Politinis Komitetas atsisakė Jungtines Valstijas ir Tarybų Sąjungą, ragindamas dabar sulaukyti branduolinių ginklų lenktynes, kurios veda prie pasaulinio karo pavojaus. 67 balsavo už rezoliuciją ir 40 susilaikė.

JAV žemina taikos derybas

Paryžius. — Pietų Vietnamo revoliucinės valdžios ir Šiaurės Vietnamo atstovai pasitarimų posėdyje pasakė, kad prez. Nixonas žemina pasitarimus, kad jis nei nepaskiria rezignavusio Lodge vietai kito svarbaus žmogaus.

Washingtono reporteriams atsakinėdamas į klausimus, prez. Nixonas pasakė, kad jis nesitiki nieko naujo iš pasitarimų Paryžiuje, todėl mažai dėmesio į tai jis kreipia.

Pietų Vietnamo militarių diktatorių armiją "viet-

Washingtonas. — Apskaiciuojama, kad Jungtinėse Valstijose mokosi 7,700,000 studentų aukštesnėse mokyklose ir universitetuose.

Maskvoje prasidėjo labai svarbūs pasitarimai tarp TSRS ir Vakarų Vokietijos atstovų. Abi pusės pareiškė norą atsisakyti nuo naudojimo jėgos, grąšinimų užpuolimais, atkeršymais, ko norėtų vokiečiai revanšistai. Maskvoje taipgi prasidėjo pasitarimai tarp TSRS ir Jungtinės Arabų Respublikos (Egipto) Vidurio Rytų krizės klausimu, kaip arabų valstybes sutaukyti su Izraeliu.

Tarybų Sąjunga ne pilnai sutiko su rezoliucija. Buvo paaiškinta, kad tuo klausimu Helsinkyje eina pasitarimai ir tikimasi gerų palysekmių. Abiejų šalių atstovai nurodė, kad branduolinių ginklų lenktynės tikrai sudaro didžiulį taikai pavojų.

Paryžius. — Pietų Vietnamo revoliucinės valdžios ir Šiaurės Vietnamo atstovai pasitarimų posėdyje pasakė, kad prez. Nixonas žemina pasitarimus, kad jis nei nepaskiria rezignavusio Lodge vietai kito svarbaus žmogaus.

Washingtono reporteriams atsakinėdamas į klausimus, prez. Nixonas pasakė, kad jis nesitiki nieko naujo iš pasitarimų Paryžiuje, todėl mažai dėmesio į tai jis kreipia.

Pietų Vietnamo militarių diktatorių armiją "viet-

namizuoti" Nixonui svarbiausias dalykas. Jis tikisi, kad gerai paruošta ir geriausias ginklais aprūpinta Saigono armija galėsianti pavaduoti desėtkus tūkstančių amerikiečių.

Karačis. — Pakistano spauda pasmerkė JAV karių suruoštą Pietų Vietnamo skerdynes ir reikalauja ištraukti Amerikos jėgas iš Pietų Vietnamo.

Londonas. — Aukso uncija dabar nupuolė iki \$35 vertės.

Amerikiečiai padeda Kubai

Havana. — Kubos valdžia praneša, kad 216 amerikiečių atvyko į Kubą padėti nuimti cukrinių nendrių derlių. Grupė susidaro iš 126 vyrų ir 90 moterų, daugiausia iš Black Panthers judėjimo, Demokratinės Draugijos Studentų, puertorikiečių ir meksikiečių.

Jie čia atvykę tikslu išskelbti protestą prieš Jungtinių

Valstijų palaikomą ekonominę blokadą prieš revoliucinę Kubą. Jie sudarė savo brigadą, kuri dabar lenktynuoja su kubiečių brigadomis.

Laukiama daugiau amerikiečių kovotojų, kurie galėtų padėti Jungtinių Valstijų ekonominę blokadą sulaužyti.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per year	\$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Kas įvykdė Hue mieste skerdyne?

KAI išliko aikštėn amerikiečių kareivių įvykdyta Pietų Vietnamo Songmy kaime skerdyne prieš civilinius žmones, pakartotina komercinėje spaudoje ir televizijoje buvo rodomos net nuotraukos masinių kapų Hue mieste. Rašoma ir sakoma, kad ten palaidota tūkstančiai civilinių žmonių, kuriuos išžudė Liaudies Išlaisvinimo Fronto ir Šiaurės Vietnamo kareiviai, kai jie buvo užėmę tą vienos provincijos sostinę.

Dabar atidengta, kad ir Hue buvo sunaikintas ir tūkstančiai jo gyventojų žuvo ne nuo liaudies (Vietkong) veiksmų, bet kaip Saigono valdžios ir amerikiečių karių veiksmų aukos. Išmūšis australietis korespondentas Wilfred Burchett savo pranešime "U. S. Bombing Caused Hue Massacre" ("Guardian", gr. 13 d.) nurodo, kaip ir kodėl Hue buvo sunaikintas, kas jį sunaikino su keliais tūkstančiais jo gyventojų.

Tai buvo 1968 metų sausio 31 d. Hue miestą liaudies armija užėmė beveik be jokio pasipriešinimo. Jai padėjo miesto gyventojų sukilimas prieš miesto militarinį režimą. Mieste susidarė Revoliucinis Komitetas su Chahn priešakyje ir tuoj įsikūrė nauja miesto valdžia. Viskas ėjo kuo ramiausiai. Jokios skerdyinės prieš civilinius žmones nielkas nevykdė.

Bet Amerikos militarinė vadovybė nutarė provincijos sostinę Hue iš liaudies atimti, neatsižvelgiant į kainą. Ir prasidėjo Amerikos ir Saigono armijų puolimas. Amerikos lėktuvai iš oro miestą sugriovė. Tūkstančiai žmonių krito. Gatvės buvo nuklotos lavonais. Tas baisus miesto naikinimas ėjo per 26 dienas. Pagaliau liaudies armija nugalėjo ir turėjo iš Hue pasitraukti.

Tiktai po dviejų mėnesių Hue atsiėmus, būtent, balandžio 23 dieną, Saigono valdžia, grynai propagandos prieš liaudies suometinimą, paskelbė pasauliui, kad ji surado mieste milžiniškus kapus su nuo 2,000 iki 3,000 civilinių žmonių lavonų, kuriuos būk Liaudies Fronto kareiviai paskerdė.

Korespondentas Burchett griežtai teigia, kad visie žmonės buvo Saigono valdžios ir Amerikos armijų aukos. Ne Vietkongos, bet jos sunaikino Hue miestą šiu tūkstančiais civilinių žmonių.

Korespondento Burchett parodymus pilniausiai patvirtina buvęs Pietų Vietnamo (Saigono) valdžios ambasados Washingtono pareigūnas diplomatas Tran Van Dinh, Hue miesto gyventojas. Reikia pastebėti, kad toje skerdyneje žuvo ir Dinho du broliai. Jis žurnale "The New Republic" (lapkričio 6 d.) griežtai paneigia, kad būk liaudies armija įvykdė tą skerdyne. Jis taip pat nurodo, kad tie Hue gyventojai krito kaip aukos amerikiečių lėktuvų bombardavimo. Nebuvo nė kalbos, kad kiekvieną nuo bombų kritusių žmogų būtų galima palaidoti atskirai su karstu. Reikėjo ką nors daryti. Jie ir buvo greitomis užkasti didžiulėse duobėse. Juos palaidojo naujoji miesto vyriausybė, kuri, kaip sakytą, buvo sudaryta tuoj liaudies armijos išlaisvinus iš Saigono militarinės valdžios.

Dabar Saigono propagandoje sakoma: Žiūrėkite, tie nelaimingi žmonės buvo Vietkongos kareivių sušaudyti ir suversti į milžiniškas duobes.

Dar daugiau: Kaip tik šias savo bombardavimo aukas ne kartą mūsų prezidentai (pirmiau Johnsonas, dabar Nixonas) yra pavartoję pateisinimui šio karo tęsimo. Girdi, jeigu mes iš Pietų Vietnamo savo jėgas ištrauksime, tai liaudies armijos praves tokią pat skerdyne, kaip Hue, kiekviename mieste bei kaime.

Teroras prieš Black Panther Party

CHICAGOS policija nužudė du Black Panther Party vadus. Rado juos kambaryje ir nušovė. Šio naujo teroro aukomis yra Illinois Black Panther Party pirmininkas, tik 21 metų amžiaus Fred Hafton ir Pefria Panther Party vadas, tik 22 metų amžiaus Mark Clark. Policija teisinasi, kad būk ji norėjusi jų kambaryje pravesi krata, ieškant ginklų, bet šie du jauni žmonės pradėję į ją šaudyti. Tikras stebuklas: jie pradėjo šaudyti, bet nė vieno policininko nenušovė, o policininkai, kurie tik "gynėsi", juodu abudu paklojo!

Faktas yra toks, kad prieš Pantherių partiją yra vedamas platus teroras su tikslu ją sunaikinti. O siekiama ją sunaikinti, išžudant jos vadus. Pasirodo, kad per pastaruosius dvejus metus policija yra nužudžius net 28 tos juodųjų žmonių partijos vadus.

Proteinai iš nutekamųjų vandenių valymo metodą, kuriuo iš valomų nutekamųjų vandenių gaunamas produktas, tu-

Švedijos mokslininkai surintę 50% maistingų baltymų nutekamųjų vandenių ir vitamino B.

Kas ką rašo ir sako

GRAŽIAI MOKO, PATARIA IR BARA

Žurnalo "Komunistas" 10-ame numeryje skaitome labai įdomų J. Marcinkevičiaus straipsnį "Mūsų darbas, mūsų bėdos, mūsų gėdos." Jis kalba apie Lietuvos vietinius bei rajoninius laikraščius, apie jų turinį, jų vaidmenį. Mums patinka jo mokymai ir nurodymai kaip tą spaudą pagerinti. Norisi tikėti, kad šis straipsnis sulauks ne tik tų laikraščių redaktorių, bet taip pat partijos bei valdžios veikėjų tinkamo dėmesio.

J. Marcinkevičius šitaip išdėsto savo nuomonę ir patarimus:

Ruošdamasis rašyti šį straipsnį, pervertiau dešimties vietinių rajonų laikraščius ir ketvirtą kompleksus. Statistika labai nuliūdino. Kaktos redakcijos? Be abejo. Mes ne visuomet parodome reikiamą organizuotumą, užsispyrimą, lankstumo, o, jeigu reikia, ir žurnalistinio įkyrumo. Nieko nepadarysi, tokia mūsų duona. Bet kai toji "duona" pasibaija, nejuokiamis susimąstai: kodėl kai kurie draugai neaučia vidinio poreikio kreiptis į partines, visuomenines organizacijas, rajono gyventojus, iš tokios tribūnos, kaip laikraštis? Kas, kur ir kada surinks tokią auditoriją, kaip rajoninio laikraščio skaitytojų armija?

Suprantama, kai kas nesiryžta imtis plunksnos, nes dvejoja savo žurnalistiniais sugebėjimais. Ši kliūtis nugalima, juoba redakcijos darbuotojai niekuomet neatsisako padėti. Pasiteisinti laiko stoka — nerimtas argumentas.

Pagaliau, ne visuomet būtina rašyti didžiulį straipsnį. Grįžęs iš imonės ar ūkio, rajono vadovaujantis darbuotojas galėtų bent trumpai laikraščio puslapiuose pasidžiaugti, pavyzdžiui, reikšminga gamybine pergale, saunia iniciatyva, pabrėžti kokio nors momento svarbą, arba, priešingai, pakritikuoti akivaizdžios netvarkos, neikiškumo kaltininkus. Tai būtų tikrai partinio požiūrio į spaudą pavyzdys ir geriausias atsakymas tiems, kas dar galvoja ir elgiasi maždaug šitaip: laikraštinių pareigų kelti trūkumus, mano teisę tylėti.

Mes neretai raginami rašyti giliau, kvalifikuotiau. Teisingas reikalavimas. Bet kai žurnalistas arba mūsų aktyvistas pasisako opešniu diskutuotinu klausimu, kartais pasigirsta ir nepasitenkinimo balsas: girdi, jūs čia nekompetentingi, neteisūs, ir t. t. ir pan.

Pamenu, "Leniniečių balse" išspausdinome vieno kaimo kultūros namų direktoriaus straipsnį, nagrinėjantį aktualias meno saviveiklos vystymo problemas. Be savo privatumų straipsnyje buvo ginčytinų samprotavimų, vertinimų ir išvadų. Su tokiu redakcijos prierašu mes jį ir pateikėme skaitytojų teismui, kuris, deja, neįvyko, nes kai kam nepatiko autoriaus pozicija ir atvirumas. Nesuprantama, kodėl? Jeigu aš būčiau rajono Tarybos vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas kultūros reikalams arba kultūros skyriaus vedėjas, perskaitytų tokį straipsnį, paimečiau lakštą popieriaus, plunksnakotį ir kartu su oponentu pasamprotaučiau, kur jis teisus, o kur klysta arba ne tokiu aspektu nagrinėja kultūrinio gyvenimo reikalų būklę.

Kodėl atskiri draugai kartais reiškia irzlų nepasitenkinimą, jeigu eilinis žmogus susirinkime arba laikraščio puslapiuose, keldamas rajoninio

masto problemas, ima ir suklysta? Galima jį ir ramiau tonu pataisyti.

Polemizuodami, dalykiškai ginčydami, keisdami nuomonėmis, privalome pirmenybę teikti ne rangams bei pareigybėms, o šviežiai, originaliai minčiai, įtikinamai argumentacijai, loginiam mąstymui. Tik taip elgdami galime suformuoti kolektyvinę nuomonę, atrasti objektyvią tiesą.

Kartoju: padidėjęs dėmesys rajoniniams laikraščiams ir naujos, veiksmingesnės partinio vadovavimo formos daro teigiamą įtaką mūsų darbui. Suteikti laikraščiu kryptingumą, kelti jo autoritetą ypač padeda aktyvus partijos rajono komiteto darbuotojų, komiteto ir biuro narių bendradarbiavimas savo laikraštyje (neišskiriant, žinoma, ir vadovaujančių tarybinių, ūkinių darbuotojų).

Miškui būti mišku neužtenka vieny medžių

Jam reikia turėti samaną, grybų, lapų, kiškių, riešutynų, uogynų, paukščių čiulbančių ir rėkiančių, vagnų, pelėdų ir kitų paukštieną mintančių draskūnų. Reikia skruzdžių rudų ir juodų, kurios yra susikrovę kupstinius aukštus ašutinius ir iš medžiagų trupinių suklotus lizdus, kuriuos ir gyvatės bijo pajudinti.

O kaip su čerepokais-vėžliais? Jų irgi reikia. Juk vieniems ežiams bus nuobodu gulėti po egliais, kadugiais, jie irgi myli draugiškumą, krūmų kvepėjimo neužtenka. Gyvačių nereikia, bet ir jų iš kažkur atsiranda.

Ir taip pasidaro pilnas gamtiškas miškas. I jį nuėję turi būti atsargūs, nes ten yra visokių žabangų užsigauti arba užsimuodyti, — ir dainavimas "Gražus miškas, miško būdas, visi groja savo dūdas, dobile, dobile, dobilėli žaliasis," nueis niekais!

Atsargumas toliau numato negu poetas, dainininkas...

J. N.

žinomas lietuvių grafikas, TSRS liaudies dailininkas, profesorius Jonas Kuzminskis yra sukūręs ne vieną Lenino paveikslą. Paskutinis jo darbas — medžio raižinių ciklas "Lietuva Lenino keliu".

A. Brazaičio nuotraukose matome prof. J. Kuzminskį darbo metu ir vieną šio ciklo raižinį "Laisvės daina".

IŠ LAIŠKŲ

Brangus drauge:

Gal Jūs prisimenate, Worcesterio piknike aš Jums daviau \$10, kad panaujintumėte "Laisvę." Tik dabar pastebėjau, kad neatnaujintamatomai, Jūs tuos pinigus paskaitėte už auką.

Dabar siunčiu antrą \$10, tai nepamirškite panaujinti. Kadangi mitygų laikymas jau išėjo iš mados, tai nieko negalima sužinoti, kas atsitinka su draugais. Tik dabar sužinojau, kad draugė Kralikauskienė krito laiptais ir skaudžiai susižeidė. Sakoma, kad buvo ligoninėje, bet neteko sužinoti kaip ilgai. Pastebėjau, kad ji dalyvauja vajuje, tai priskirkite šiai nuosirdžiai draugei nuo šio panaujinimo punktus. Tegul jai būna užuojauta.

Linkime Jums ir Jūsų žmonelei, o kartu ir visam "Laisvės" kolektyvui laimingai praleisti žiemos šventes.

Jonas ir Petronėlė Petruškevičiai

Didžiai gerbiama Redakcija,

Jau šešeri metai kaip gauju mūsų mylimą laikraštį "Laisvę", kurią man užprenumeruoja mano giminės sesutė ir švogeris Kazėnai, gyvenantys Binghamtono mieste. Aš labai jiems dėkingas.

Brangūs draugai, "Laisvės" personalas, sveikinuju jus visus su naujais 1970

metais mūsų vedybinio 55 metų gyvenimo jubiliejaus proga ir linkiu jums visiems, kurie dar turite gyvenimo drauges ir draugus, irgi išgyventi tokį ilgą amžių kaip aš su Jonu.

Tik labai gaila darosi kai skaitai "Laisvę" ir vis randa užuojautas mirusių giminėms. Labai gaila, kad vis retėja jūsų draugų ir mūsų lietuvių tautiečių, gyvenančių Amerikoje, gretos. Bet ką gi padarysi, kad jau taip pasaulis surėdytas: atgyvenai ir keliauk į poilsio vietą.

Tai mes gyvieji pakelkime taurę už 1970 metus — valio!

T. Vingilienė
Seduva, Lietuvos TSR

Mieli Draugai,

Mus ištiko skaudi nelaimė. Važiuojantį Coco, Fla., mašinai kaip tai išėjus iš kontrolės, pasuko į pakraštį ir apsvirtė net tris kartus. Su mumis važiavo ir draugė Buivydiene. Tai mudvi labai sužeidė. Aimaną tesužeidė mažai, nes jis gydytojų apžiūrėtas, galėjo parvažiuoti namo. Aš išbuvau ligoninėje 12 dienų, dar ilgai ims, kol susveiksiu. Man kaulai aplamdyti. Buivydienei koja sužeista.

Mūsų draugai iš Coco mums išreiškė didelę paguodą. Prisiuntė gėlių ir laisvųjų Harmanų šeima — tėvai ir sūnaus šeima. Šerkšniai ir jų dukters šeima. Visiems labai dėkoju.

O mūsų Socialio klubo nariai tai kiek katras galėjo, mums padėjo. Kanceris parvežė namo iš ligoninės, darė daugiau kaip 100 mylių. Draugai Vailioniai ir Jurevičiai aplankė su gėlėmis ir tortais. Draugas Zutra atvežė draugų iš Miamio. Augūnai ir Buivydos sesuo iš Delray Beach aplankė. Labai daug laišku ir atvirukų gavome. Už viską labai dėkojame visiems. Čia rasite \$10. Skiriu "Laisvei."

Amelia Aimanienė

Gerb. Redakcija,

Skaitydamas "Laisvę" iš gruodžio 2 dienos pastebėjau Dr. A. Petrikos straipsnį "Amerikos pažangiųjų lietuvių istorijos klausimu." Jis rašo apie Leokadijos Petkevičienės Lietuvoje išleistą knygą apie Amerikos pažangiųjų lietuvių visuomeninę ir kultūrinę veiklą.

Autorius kalba apie 1935 metais Kaune įvykusį pasaulinį lietuvių kongresą. Sakoma, kad kongrese dalyvavo keturi Amerikos lietuvių atstovai — F. Abekas, J. Ormanas, J. Mažeika ir K. K. Kieilienė, kuriuos išrinko Amerikos lietuvių darbininkų suvažiavimas.

Taipgi ir mane išrinko Binghamtono Lietuvių Literatūros Draugijos 20 kuopa ją atstovauti tame kongrese. Aš tą priedermę atlikau ir kongrese dalyvavau. Bet nėra pažymėta, kad aš ten buvau ir dalyvavau. Ar tai nebuvo svarbu, ar tai užmiršta mane paminėti, aš nesuprantu. Aš turėjau išbūti Kaune 2 savaites, kad dalyvauti kongrese. Taipgi lankiau tą vietą, kur buvo Smetonos diktatūros sušaudyti keturi Lietuvos darbininkų vadai ir ant jų kapo padėjau gėlių puokštę.

J. Vaicekuskas

Mokytojas -- robotas

Nors ir keistokai skamba šie žodžiai, bet dauguma specialistų galvoja, kad mokyimo masinių amžių artėja, jų atsiranda vis daugiau. Labai gerai specialistai vertina čekoslovakų sukurtą mašiną. Čia pasirinkta labai paprasta sistema, paremta principu "žiūrėk, klausyk, atskatinėk". Ši mašina gali būti pritaikyta įvairioms disciplinoms dėstyti. Paruošta mokyimo programa yra užrašoma fotokodu ant kinostipos juostos su diapozityvais.

Vienos programos užtenka dvidešimt keturioms mokymo valandoms. Moksleivis pirmiausia susipažįsta su dėstomu dalyku, žiūrėdamas diafilmus su atitinkamais komentarais. Paskiau patikrinamas jo mokėjimas. Klausimai pasirodo mašinos ekrane. Į juos galima atsakyti, paspaudžiant klavišus arba surenkant atsakymą raidžių-skaičių klaviatūroje.

Gavusi atsakymą, mašina ne tik patikrina jo teisingumą, bet ir įvertina jį. Jeigu atsakymas įvertinamas žemiau, negu užprogramuota, tolesnis mokymas automatiškai sustabdomas, ir moksleivis turi pakartoti kursą iš naujo.

Čekoslovakų specialistų nuomone, mašina sutrumpina mokymo laiką 3-4 kartus.

Perskaitykite "Laisvę" paduokite kitiems, kurie jos dar neskaito.

A. PETRIKA

Kovingas Shenandoah parapijos komitetas

Shenandoah, Pa., kurį lietuviai vadina Šenadoriu, šv. Jurgio parapijai sukako 75 metai nuo jos įkūrimo. Tad įvykio atžymėjimui išleista daugiau kaip 300 pusl. knyga — lietuvių ir anglų kalbomis. Lietuvišką tekstą parašė dr. A. Kučas, o anglų kalbą išvertė kun. J. A. Neverauskas.

Šenadoris, pavadintas indėnų vardu. Nesenais metais, įkurta 1862 m., miesto teisės gavęs 1886 m. Pagrindinė miesto pramonė — akmens anglies (antracito) kasimas. Tai sunkus ir pavojingas darbas. Kurio ėmėsi pirmieji lietuviai. Len'ai, rusai, slovakai ukrainiečiai. Lietuviai, kartu su lenkais 1872 m. sukūrė šv. Jurgio draugiją ir tuo patim vardu — parapiją. Motyvus lietuviai su lenkais susiejo ir paliko lenkams draugystę. Parapija ir bažnyčia, kuri buvo užrašyta airiui vyskui, o tas paliepė lenkus Tuomet lietuviai susitūrė kita. šv. Jurgio draugystė ir įsteigė tuo vardu parapiją.

Pirmas jų klebonas buvo Petras Abromaitis, kurį šenadoriečiai 1888 m. iš Lietuvos parsikvietė. Pamaldas jie laikė airių bažnyčioje. Kol 1894 m. pasistatė savo bažnyčią, kurios atidarymo iškilnėse jiems pirmąjį pamokslą pasakė žinomas publicistas ir poetas — kun. Jonas Žilinskas — Žilius. Jie pasistatė kleboniją, nusipirko kapinėms sklypą žemės ir vėl pakartojo seną klaidą — apie \$125.000 turto užrašė airiui vyskupui, kuris be to "pryzo" — neskyrė jiems kunigo.

Tuo metu Pensylvanijoje jau ėjo katalikiškos krypties savitraštis "Vienybė Lietuvninkų," o 1888 m. sulenkėjęs lenkų parapijos vargonininkas D. Bačkauskas išleido Mahanoy City kitą laikraštį — "Saulė." Jis ragino lietuvius ir lenkus katalikus veikti iš vieno, o atsiskyrėlius vadino šliu tarniais.

Anglikasiamis teko išgyventi daug skaudžių valandų. Kol jų unija sutvirtėjo. 1897 m. kilo streikas Latimer kasykloje. Apie 500 beginklių streikierių rugsėjo 10 d. ramiai ėjo prie kasyklos, norėdami išvengti streikan dar ten bedirbančius "skebus." Šerifo mūšė su gauja pradėjo ir streikierius šaudyti. Kovoje užmušta 21 anglika sūsniai sužeista 55. Tarp nušautųjų buvo ir 5 lietuviai, kuriuos iš draugai išleisti palaidojo. Žudytus teismas nenubaudė. Kitas streikas kilo 1902 m., kuris užsitęsė net 6 mėnesius.

Kova su klebonais Kun. Šenadorvie klebonas kun. Abromaitis, tol lenkai bėdos neturėjo, nes jis parapijos tvarkymą nesitūšino. tik pildė savo komfines pareigas. Tokia padėtis. matoma, vyskupui nepatiko ir jis 1908 m. kun. Abromaiti iškėlė kitur, o jo vieton klebonu pastatė avantūristą kun. Antaną Miluką, kuris ten buvo 10 metų vikaru. Kilo maistas... "parapijos komitetas pirmą kartą pakėlė protestą, atsisakydamas naują kleboną įleisti bažnyčioje. Nuo čia

ir prasidėjo šv. Jurgio parapijoje ilgai trukusi kova tarp klebonų ir parapijos komiteto, kuris vadindavosi "trustisais" (psl. 62).

Parapijos komitetas užrakino visas duris bažnyčios, klebonijos, zakristijos ir kapinių. Tuomet kun. Milukas pasikvietė policiją ir, kaip vyskūno turto saugotojas, — išlaužė visas duris ir sudėjo naujus užraktus Kun. Milukas turėjo bažnyčią, bet neturėjo žmonių. Vyskūpas, matydamas parapijiečių boikotą ir neturėdamas pelno, po 8 mėnesių tasvniu kun. Miluko iškėlė į Philadelphia o vieton jo atsiuntė kun. A. J. Kaminską.

Pradžioje kun. Kaminskas elgėsi džentelmeniškai, jis tik pildė pastoracijos pareigas ir nesiveržė į parapijos turto užgrobimą. Tačiau kai buvo renkamasi naujas parapijos komitetas, Kaminskas tikėjosi, kad jį išrinktų pirmininku bei išdirinktu. Bet parapijiečiai pasielė kaip tik priešingai — klebono i jokia parapijos įstaiga neišrinko. Kaminskas užsigavo ir pamokslu metu parapijiečius išskoliojo. Šie suvokė, ir nuo tada prasidėjo kova tarp parapijos komiteto ir klebono iš naujo. Vyskūpas atsiuntė savo igaliojinį reikalus su tvarkyti, bet komitetas nenusileido. Tuomet kun. Kaminskas kreipėsi į teisumą. Byla prasidėjo 1910 m. liepos mėn. ir užsitęsė daugiau kaip pusę metų. Atsiėjo abiem pusėm daug pinigų. Teismas pripažino klebonui laisvai elgtis tikybos reikalais, bet, sulyg Pensylvanijos valst. 1855 m. priimto įstatymo, — pripažino parapijai teisę tvarkyti savo nuosavybę kaip jai patinka.

Kai kun. Kaminskas bandė savavališkai, komitetas užrakino bažnyčią, zakristiją, vargonus, varpus, kapines. Visur pralaimėjęs, kun. Kaminskas 1911 m. gegužės mėn. gale rezignavo ir "liepos 24 d., kun. Kaminsko ir kun. Miluko pastangomis šv. Jurgio bažnyčiai buvo uždėtas interdiktas, draudžias joje laikyti pamaldas ir teikti sakramentus" (psl. 72). Gi kun. Kaminskas, surinkęs savo šalininkus, sukūrė naują parapiją, pasisamdė airių bažnyčios rūšį ir ten laikė pamaldas.

Iš interdiktotos bažnyčios nėra naudos ne tik klebonui, bet ir vyskupui. Todėl jis (vyskūpas) nuo Jurgio bažnyčios interdiktata nusiėmė ir paskvrė įai naują kleboną kun. S. Pautienių. Šis nereikalavo jokių raktų, urėdu ar parapijos turto kontrolės ir su parapijiečiais gerai sugyveno. Jis išklebonavo Šenadoryje 12 metų, kol 1923 m. mirė. Nors parapijos turto ir neturto kontroliavo, bet praturtėjo ir mirdamas vyskupui paliko \$75.000 ta sąlyga, kad gaunamus už tuos pinigus procentus vyskūpas išsiųs kasmet į Lietuvą katalikam moksleiviam šelpti. Ar Lietuvos studentai bent dolerį kada nors iš tų pinigų gavo, žinių nėra.

Po kun. Pautieniaus mirties vyskūpas jurgiečiams atsiuntė kun. J. Dumčių. Šis irgi su parapijos komi-

tetu barnių neturėjo. Tačiau po šešerių metų, turėdamas pakankamai pinigų, iš parapijos rezignavo ir išvyko į Lietuvą. Ten arti Garlāvos nusipirko dvarėlį, o iš dalies dar likusių pinigų įtaisė Vilkaviškio kunigeminarijai didžiulį sodą ir šaip ją pinigais rėmė.

Kun. Karaliaus era

1929 m. į Šenadori atkeltas kun. J. A. Karalius, kuris ten ir šiuo metu "karaliauja." Jis iš pirmos dienos parodė savo agresyvumą: pareikalavo jam paveskti visa parapijos turta, atiduoti raktus, nasiskelbė parapijos pirmininku ir parapijos komitetas, su pirm. Pr. Daugirda, nepasidavė ir prasidėjo tasvnis. Klebonas bandė parapijos susirinkimus vesti su policijos pagalba bei smurtu. Parapijiečiai rašė kardinolui apie klebono savavaliavimus skunda ir reikalavo jį atsaukti. Skundą pasirašė parapijiečių dauguma. Tačiau kardinolas jų skundo nepriėmė, jis palaikė kleboną, o juos išvadino "maistinkais," etc. 1930 m. parapijos komitetas nutarė "nemokėti klebonui parapijos mokesčių, neduoti bažnyčioje renkamu aukų" ir t. t. (psl. 89). Dažnokai klebonui teko lauzti svetainės duris bei užraktus, kai jis norėjo laikyti susirinkimus. Kartais tekdavo duris atidaryti su teismo bei policijos pagalba. Parapijos komitetas skūsdavo klebono teismui už duru bei užraktų laužymą. Tokių bylų tarp 1929-37 metų buvo apie 20. Jos parapijai kainavo daug pinigų. Teisme kunigas visuomet pralaimėdavo.

Klebonas, matydamas, kad galiojant 1855 metų įstatymui, jis niekad negalės parapijos turto valdyti, ryžosi laimėti kitu būdu: pašalinti jam negeistinę įstatymą! Darban paleista visa kunigija ir klerikalų mašina. Kardinolas, vyskupai, klebonai ir jų šalininkai, susitarę su protestantų bažnytine hierarchija, suagitavo, propagandos ir grasinimų pagalba, Pensylvanijos valst. seimeleio atstovus ir 1935 m. legislatūra tą įstatymą atsaukė, leisdama vyskupams bei klebonams elgtis su parapijos turto, kaip jiems patinka. Parapijų komitetai liko beįėgiai ir bereikšmiai. Klebonai tapo visagaliai valdovais. Jie pasiskyrė kelis jiems istikimus parapijiečius ir pavadino tai "komitetu." Bet tai buvo tik fikcijos lapas klebonų diktarai pridengti.

Kovingas senasis parapijos komitetas, matydamas tokia neteisybę, kreipėsi į Aukščiausiąjį Pensylvanijos valstijos teismą, aiškindamas, jog naujasis legislatijos tarimas priešinasi valstijos konstitucijai. Tačiau teismas palaikė vyskupų pusę ir 1937 m. patvirtino legislatūros aktą. Taip baigėsi Šenadorio lietuvių kovingo parapijos komiteto kova prieš klebonų gobšumą.

Vokiečių katalikų byla

Šenadoryje buvo ir vokiečių katalikų parapija, kuri turėjo savo bažnyčią, kleboniją ir mokyklą. Pradžios sporadiškai grntui smukti šis irgi su parapijos komi-

anglies kasyklas, vokiečių bažnyčios kampas irgi įsmuko. Kasyklų savininkai parapijai nuostolius atlygino, sumokėjo \$40,000, kuriuos paėmė vyskūpas (jū bažnyčia irgi buvo užrašyta airiui vyskupui). Paėmęs pinigus, jis bažnyčios betgi netaisė: parapijiečius (apie 25 šeimas) jis priskyrė prie airių parapijos, o vokiečių parapijos turta pavedė kun. Karaliaus nuožūrai ir valiai. Šis vokiečių bažnyčią nugriovė, o iš klebonijos, ją padidinęs, padarė parapijinę mokyklą. Va kokia "dievo tarno" teisybė!

Tačiau kun. Karaliaus užgrobtą vokiečių mokyklą lietuviams maža ka padėjo: iš mokyklą lankančių 134 vaiku, lietuvių buvo tik 20, o lenkų valdomoje šv. Kazimiero mokykloje lietuvių vaiku buvo apie 40%. 1935 m. lenkų parapijinėse mokyklose mokėsi apie 533 lietuvių vaikai.

Klebono Karaliaus užgrobtą šv. Jurgio parapiją Šenadorje netarpo, bet smuko. Ji skursta ir šiuo metu. 1923 m. parapijai priklausė 2,010 šeimų (apie 10,026 asmenų), o 1967 m. jų liko jau tik 914 šeimų (apie 3,535 asmenų). Kai 1900-1910 m. laikotarpiu parapijoje buvo 1,026 vedvobos, 4,743 krikštai, 1,296 mirimai, tai 1950-1960 m. laikotarpiu buvo tik 314 vedvobų, 603 krikštai, 629 mirimai. Reiškia, mirimai viršijo prieauglį. O tarp 1960-1966 m. buvo dar blogesni rezultatai: vedvobų 132, krikštų 223, mirimų 356. Parapijiečių skaičiaus smukimas dar didesnis. Be to, 1900-1910 m. tarpe iš jaunuvedžių gimė kone po 5 vaikus, gi 1960-1966 m. laiko-

Iš kelionės po gimtąją žemę su Jonu Gužu

(Tąsa) Gražios galvijų bandos

Daugelyje vietų pakelėmis sustodavome pasižiūrėti į galvijų, — žalmargių, juodmargių, veislines, atrankines bandas. Jie ganosi atskirai nuo jauniklių. Dauguma šių bandų laikomi bei ganomi su pagalba elektrinių sargų, tai yra istiestų vielų, kuriomis teka elektros srovė. Galvijai priėję prie įelektrintos vielos, tuojau traukiasi atgal, nes juos neigiamai veikia elektros srovė, nors ji jų ir nenutrunkia. Kai viena tokį elektrinį gardą galvijai andoroi. tada jie pervaromi i kita tokį gardą ir tt. Piemenų labai retai matyti. Retai kur galvijai rišami. Niekada jie suvaromi i specialiai išskirtus gardus, kur jie girdomi ir esant reikalui papildomai šeriami.

Girdraičių apylinkėje teko specialiai pasikalbėti su valstiečiais kolūkiečiais Janu Sinkevičiu ir Stefanu Semaska. Jie didžiuojasi satarpiu neišpuola nė po 2 vaiku.

Knogos autorius, kuris perdėm gina klebonų pusę, lyg apsidžiaugdamas parapijos komiteto narių nelaimėmis anglies kasyklose, teigia: "Tarsi kieno lėmimu, kletas komiteto narių per trumpą laiką tragiškai vienas po kito žuvo." Reiškia, čia veikė "dievo pirštas"! Kai kuriose vietose, kur vyskupai žiauriai slėgė parapijiečius, įsikūrė Romai, nepriklausančios parapijos.

SUSITIKUS ŽVILGSNIAMS

Vos tik žvilgsniai susitiko Akimirksniu, iš sykio, Jie išvydo vienas kito sielos gelmę, Atsiskleidžiančią tarsi ant delno, Ir abu tuoj pat suprato, Kad galų gale surado, Rado, Kas ieškota, Kas svajota, Ko metų metais laukt, ilgėtis nenustota. Jiems pasakotis nereikėjo, Iš kur kilę kiek kentėje, Biografinis nereiškė jiems niečnieko, Svarbu tai, kad, ko jie troško, siekė, Į ką keliai jų vedė, Pagaliau, galop, surado, Rado! Nusisypsoti Ir dėkoti, Likimui veržėsi širdis už šitą klotį. Vos tik akys susidūrė, Vienos į kitas, sužiūro, Jiems atrodė — nuo gimimo jie draugavo, Jų sapnai pasikartoją neapgavo, Ir vedami minčių tolgėjų, Jie vienas kitą štai surado, Rado, Ir už sotį Dovanotą Troško aciu šaukt likimo majestotui. Ir žodi MYLIU Ištart nors tyliai Jiems atrodė meilės šventvagystė, Kuri užtemdytų, sujauktų viską. Nors už pirščiųjų jie dar nesuskabino, Mintis viens kito jaučia jau ir žino... Be priesaikų ir be glamonijų, Be serenadų ir bučinijų palei balkoną Jie viens kitu jau kliaujas, tiki, Vien žvilgsniais vos tik sustikę, Gyvenimo triukšmingo atstotradoj, Po tiekos metų pagaliau suradė, Rade, Kas svajota, Kas galvota, Nemiegota, Ko nuo vaikystės laukt, ilgėtis nenustota! Vis ieškota! J. Vagrietis

riose aukščiausiose kalvose stūkso Jono Biliūno paminklas-bokštas. Negalėjome mes neužsukti į savo tautiečio ir žemiečio amžino poilsio vietą. Kai mūsų mašina iš bendrojo plento pasuko atskiru keliu J. Biliūno paminklo link, abipus šio kelio mes suradome dešimtis mašinų, kurios atvyko su ekskursantais iš įvairių Tarybų Lietuvos kampų. Iš užrašų ant dengtų ir keleiviams vežti pritaikytų sunkvežimžių skaitome: Raseiniai, Telšiai, Pasvalys, Kaunas, Kedainiai ir tt. Toks pats vaizdas ir rašytojo Antano Vienuolio sodybos papėdėje, kur randasi rašytojo namas, muziejus, kur palaidoti jo palaikai. Čia pat ir poeto Antano Baranausko, Anykščių Šilelio autoriaus klėtelė po stikliniu uždangalu, kad lietus, vėjas ir laikas nepakenktų šias relikvijas išsaugoti sekančioms kartoms.

Tik lankantis šių anykščių rašytojų ir poetų amžinojo poilsio vietose, žmogus pajunti, kaip šie velionys brangūs ne tik Anykščių gyventojams, bet ir visose matėsi didelės cisternos kuriose laikomos skystos trašos; su jomis reikia mokėti apsieiti. Tam tikslui buvo ruošti specialūs kursorai.

Iš balų pievos

Galima sakyti, jog visomis pakelėmis matėme nudrenotas balas ir pelkes. Iš jų gautos žalios sėtinės pievos, kurios per metus duoda, be pagrindinės pavasarinės žolės, dar du atolus ir geras ganyklas. Daugelyje vietų šiuo metu vyko drenavimo darbai, atliekami specialiomis, tam tikslui skirtomis mašinomis. Kai kurios iš jų, eidamos žmogaus žingsniu, varo dviejų metrų gilumo griovį moliniame podirvyje. Iš pasokos griovi akasės eina du darbininkai, kurie vos spėja tiesti drenazę vamzdelius. Virš drenazinės mašinos sėdi tik vienas darbininkas. Drenazininkų atlyginimai Virš drenazinės mašinos sėdi tik vienas darbininkas. Drenazininkų atlyginimai virš drenazinės mašinos sėdi tik vienas darbininkas. Drenazininkų atlyginimai virš drenazinės mašinos sėdi tik vienas darbininkas.

(Bus daugiau)

Antys pranašauja orą

Kamčatkos Petropavlovsko gyventojų stebimas, perskrendančių laukinių ančių pulkelis nusileido į Kultušno ežerą, esantį miesto centre. Kodėl paukščiai sustojo šalia žmonių, paaiškėjo naktį, kai užgriuvo ciklonas. Keturias paras antys laukė miesto ežere, kol parais nepalankus oras. Bet štai nušvito saulė, ir paukščiai nuskrido toliau. Ramus ežeras jau ne kartą yra tapęs savotiška oaze, kurią pranašai laukia gero oro. Kamčatkos gyventojai niekadus neabejoja šio "barometro" tikslumu.

LOPSINĖ

Liūlia mažulėli, Mik, užmik, mažyti. Debesys nuslinko Vėl saulutė švyti. Tamsūs debesėliai Nežstos saulutės Audra jau praėjo Liausis vėjas pūtęs. Švies šilta saulutė Pražys gražios gelės Auk tu didutis Mano balandėli. Kuo užaugęs būsi Sunku pasakyti — Te šviesi saulutė Žingsnius tavo lydi. Mik, užmik, vaikuti, Mažutėli mano Ašaros ir kraujas Liejasi Vietname. P. A. Stunženas

NAUJIENOS IŠ LIETUVOS

Nauji įrengimai lengvajai pramonei

Tarybų Lietuvos lengvoji pramonė kasmet vis daugiau gauna naujų, modernių įrengimų, kurie paspartina ir palengvina darbą. Ypač daug naujų mašinų dirba Kauno P. Žiberto šilko kombinate, "Drobės" vilnionių audinių, Lentvario kilimų, Telšių "Masčio" ir Šiaulių "Verpsto" trikotažo fabrikuose.

Ateinančiais metais visose Lietuvos lengvosios pramonės įmonėse bus sumontuota 2,200 modernių įrengimų. Vilnionių audinių fabrikuose pradės dirbti naujos pneumatinės staklės, kurios 2-2½ karto bus našesnės už dabartines. Biržų "Siūlo" fabrikas, gavęs naujas stakles, aus tik plačią balta drobę, o Panevėžio linų kombinatas ir Plungės "Linų audiniai" žymiai daugiau išaus rankšluosčių, staltiesių, užuolaidų.

Medaliai — sviesto gamintojams

Maskvoje įvykusioje visą sąjunginėje sviesto kokybės apžiūroje — konkurse aukšto įvertinimo susilaukė Lietuvos sviestas. Visas sąjunginės Liaudies ūkio laimėjų parodos aukso medaliu apdovanotas Dusetų sviesto gamybos cechas. Šio sviesto gamybai vadovauja aukščiausios klasės meistras J. Žulpa.

Salų sviesto gamybos cechas apdovanotas bronzos medaliu už rūgšties grietinės sviestą.

Alksnupėnus bus sunku beatpažinti

Radviliškio rajono "Draugo" kolūkis garsėja visoje Lietuvoje rekordiniais derliais, didelėmis veislinių galvijų bandomis, gražiais ir tvarkingais pastatais.

Sparčiai auga centrinė ūkio gyvenvietė, kuri stoma Alksnupėnu kaimė. Naujuose namuose įkurtuves jau atšventė 50 šeimų. Čia taip pat pastatyta aštuonmetė mokykla, vaikų darželis — lopšelis, skalbykla. O štai prieš Spalio šventes statybininkai perdavė kolūkiečiams ir modernų prekybinį kompleksą, kuriame yra valgykla — kavinė, maisto ir pramoninių prekių parodutuvės.

Zemdirbiai labai rūpinasi, kad jų naujosios gyvenvietės gatvės ir kvartalai būtų gražūs, išsiskirtų iš kaimynų. Todėl jie kreipėsi į architektūros kandidatą A. Taurą, prašydami padėti jiems sutvarkyti kolūkio centrą.

Vilniaus Dailės instituto docentas A. Tauras maloniai sutiko padėti. Jis suprojektavo kolūkio parką, kuriame taip pat bus kultūros namai, vidurinė mokykla, stadionas. Docento vadovaujama studentų grupė paruošė projektą, pagal kurį bus sutvarkytas ir apželdintas kolūkio centras.

Vėl gaudžia J. Radavičiaus vargonai

Iš naujo atgimė Vilniaus Paveikslų galerijos vargonai, kuriuos 1889 metais katedroje pastatė garsus Lietuvos šių instrumentų meistras Juozas Radavičius. Vėliau, ne kartą perdirbinėjami, jie prarado daug savo gerųjų savybių.

Vargonus rekonstravo garsioji Vokietijos Demokratinės Respublikos "A. Sukės" firma. Ilgo ir kruopštaus darbo prireikė, norint ne tik gražinti senajam instrumentui jo skambesio grožį, bet ir papildyti jį naujais, modernių saskambių registrais, suteikti dideles siuolaikines koncertines galimybes.

Valstybės komisijos nariai, jų tarpe ir Lietuvos TSR liaudies artistai Juozas Karosas, Konradas Kaveckas, Stasys Vainūnas ir kiti muzikai, puikiai atsiliepė apie atgimusį instrumentą.

Įvyko pirmasis koncertas, kuriame dalyvavo svečias iš VDR, Leipceigo konservatorijos profesorius vargonininkas Wolfgangas Šetelichas ir Lietuvos TSR Valstybinės filharmonijos orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio.

Paminėjo didžiojo kalbininko sukaktį

Sukako 90 metų, kai gimė žymus lietuvių kalbininkas Kazimieras Būga.

Šia proga Tarybų Lietuvos spaudoje paskelbta nemaža straipsnių apie mūsų kvi pasaulinio garso mokslininką, išvairių tokių platų lietuvių kalbotyros barą.

Gražiai pagerbė kalbininko atminimą jo gimtinės — Dusetų — apylinkių gyventojai. Respublikos sostinės lituanistai ir kiti gimtosios kalbos mylėtojai susirinko į Vilniaus universiteto Kolonijų salę, kur įvyko K. Būgos 90-ųjų gimimo metinių minėjimas. Pranešimą padarė K. Būgos Raštų redaktorius dr. Z. Zinkevičius. Iš K. Būgos pažįstamų surinktu atsiminimų žiupsnelį pateikė rašytojas J. Būtėnas.

Respublikinėje bibliotekoje atidaryta paroda, kurioje eksponuojami K. Būgos rankraščiai, žymių pasaulio kalbininkų laiška K. Būgai, nuotraukos.

Nauji Rašytojų sąjungos nariai

Įvyko Lietuvos TSR Rašytojų sąjungos valdybos posėdis, kuriame į sąjungos narius buvo priimtas pažangus JAV lietuvių visuomeninės veikėjas, publicistas ir rašytojas Algirdas Margeris, dabar gyvenantis Vilniuje. Tarybų Lietuvoje išėjo penkios A. Margerio beletristikos knygos.

Sąjungos nariais taip pat priimti poetas — satyrikas Gediminas Astrauskas, publicistas, gamtinių miniatiūrų bei apsakymų autorius Gediminas Isokas, poetas, dramaturgė Ramutė Skučaitė, prozininkas Leonidas Jacinevičius, vertėjas, "Vagos" leidyklos vertinės literatūros redaktorius Dominykas Urbas.

100-asis "Hamletas"

Vilniaus akademinio dramos teatro kolektyvas šimtą kartą parodė nemirtingąjį Šekspyro "Hamletą." Šį spektaklį 1959 metais pastatė respublikos liaudies artistas J. Rudzinskas. Per tą laiką "Hamletą" matė ne tik Vilniaus, bet ir Kauno, Panevėžio, Klaipėdos žiūrovai.

Šernas mieste

Anykščių miesto Jono Biuliono gatvės gyventojai turėjo neįprastą svečią. Vidur-

ry dienos į miestą atbėgo didelis šernas. Juo ypač susidomėjo vaikai, kurie klekėdami būriu sekė nematytą žvėrį.

Tačiau miško gyventojai, matyt, nepatiko miesto triukšmas. Šernas metėsi į daržus Šventosios link ir, perplaukęs upę, dingo Legėdžių krūmuose.

V. Petkevičienė

Miami, Fla.

Lapkričio 25 d. LLD 75 kp. turėjo susirinkimą ir pietus. Mūsų geros gospadinės Kancerienė ir Jurevičienė davė kuopos nariams gerus pietus. Tik gaila, kad narių dalyvavo mažai. Kuopai liko keli doleriai pelno.

Bazaro komisija išdavė raportą. Bazaras nusisekė gerai. Kuopa uždirbo kelis šimtus dolerių. "Vilniai" aukavom \$50 dėl albumo išleidimo. Nutarėm pasveikinti su žiemos šventėmis "Laisvę", "Vilni" ir "Liaudies Balsą" po \$25.

Gruodžio 23 d. įvyks LLD kuopos metinis susirinkimas ir pietus, visi nariai dalyvaukite. Bus renkama valdyba dėl 1970 m.

Gruodžio 6 dieną buvo Aido choro metinis susirinkimas. Buvo renkama nauja valdyba dėl 1970 m. J. Tomsonas buvo geras choro pirmininkas per 7 metus. Bet jisai atsisakė būti pirmininku ateinančioms metams.

Visi choriečiai nenorėjo jį paleisti iš pirmininko vietos. Jo vieton kitą gerą pirmininką išrinkome, tai inžinierius A. P. Gabrėna. Vice pirmininku liko J. Birštonas, fin. sekr. F. Mankauskas, užrašų raštininkas J. Daugirdas, išdininkė N. Bovičienė, korespondentas J. Daugirdas.

Mūsų Aido choras nėra taip skaitlingas nariams, moterų mažai turim chore. Mes turim gerą mokytoją Birutę Ramoskaitę.

Gruodžio 7-tą dieną buvo choristei Marytei Paukštaitienei surengė gimtadienio parę. Visas choras vadovystėje May Gabrėnienės sudainavom "Happy Birthday" ir "Ilgiausių Metų". Choras ir visa publika dainavom "Kaj aš turėjau kaime mergele". Na, ir kiti choro nariai šventė savo gimtadienius, būtent, J. Daugirdas ir Helen Hamyn.

Gruodžio 10 dieną buvo, Lietuvių Socialio Klubo metinis susirinkimas. Rinkom valdybą dėl 1970 metų. Išrinkta — pirmininkas Jeronimas Šukaitis, vice pirmininkas Joe Paukštaitis, fin. sekr. S. Zavis, protokolų raštininkas Margaret Valionienė, išdininkas Jonas Koch ir penki bord-direktoriai. Visa sena valdyba liko dėl ateinančių metų. Klubo pirmininkas labai gražiai susirinkimus veda.

Ex—Lowellietis

Bern. — Šveicarijos parlamentas išrinko socialistą Eschudį federaliniu prezidentu.

Štai atėjo vėl Kalėdos
Te išnyksta visos bėdos.
Lai pražūna skurdo baimė
Ir visiems atelna laimė.

— John ir Katie
Valcekauskai
Binghamton, N. Y.

Bridgewater, Mass.

Mirė Nellie Tolivaišienė lapkričio 21 d. Nursing Home. Jos vyras John Tolivaiša mirė prieš 29 metus. Jis buvo Bridgewater Workers Co-operative Association generalis manadžeris. Tuo metu apavų dirbtuvė padarydavo gerą pelną ir duodavo gerus dividendus. Tolivaišienės laidotuvis buvo privatiškos, religinės. Palaidota Pine Hill kapinėse W. Bridgewater, Mass. Paliko dukterį Norma Fix, tris sūnus Homerį, Newton ir Aluahs, 7 anūkus.

Mirė Danielius J. Lapeikis gruodžio 6 d. Brocktono ligoninėje. Velionis priklausė prie Bridgewater Workers Co-operative Association, ten dirbo ir buvo direktorium, priklausė prie Brocktono Lietuvių Piliečių Klubo, Sandaros Klubo ir LDS 67 kp. Paliko didele lūdesyje savo žmoną Josephine, dukterį Albiną Lapeikis ir seserį Lietuvoje. Laidotuvėse taipgi dalyvavo jo giminės iš Toronto, Kanados Yurenai, Grinskaiai ir Vimpeliai. Palaidotas Pine Hill kapinėse, W. Bridgewater, Mass. Palydovai susirinko pietų jo namuose ir buvo tinkamai pavaisinti.

Noriu prisiminti Bridgewater Workers Co-operative Association. Prieš keletą metų buvo paskalu, kad bankrutuos ši apavų dirbtuvė. Dirbo beveik pilną laiką apie šimtą darbininkų.

Kooperatyvo valdyboje yra lietuviai. Dirbtuvės generalinis manadžeris — montelietis Ralph Stitilis. Nors dabar sunkiai verčiasi, pelno nedaro, bet vistiek gyvuoja.

Dabar apavų pramonėje yra labai sunkūs laikai. Brocktone jau daug dirbtu-

Baltimore, Md.

Keletas žinučių iš mūsų veikimo

Daugiausia pasizymi veikime LLD 25 kp. ir LDS 48 kp.

Susirinkimuose

Gruodžio 6 d. įvyko susirinkimas. Gaila, kad nedaug narių susirinko, nors susirinkimas buvo plačiai garšintas. Visvien mūsų spauda buvo atžymėta. LLD 25 kp. aukojo \$10 "Liaudies Balsui." "Vilnis" pasveikinta 50 metų jubiliejumi su \$10 auka, J. Kasparavičia aukojo \$5. Taipgi užsiprenumeravo dienraštį "Vilni" metams.

"Laisvės" vartininkė J. Stanienė gavo du naujus "Laisvės" skaitytojus. Taigi veikiama pagal išgalę.

LDS 48 kp. valdyba išrinkta - užtvirtinta ta pati: pirmininkas J. Stany, vice-pirmininkas J. Deltuva, finansų sekretorė - išdininkė J. Stanienė, užrašų sekretorė O. Kučiauskaitė.

LLD 25 kp. irgi užgyrė 1970 m. valdybą: pirmininkas J. Stany, finansų sekretorius P. Paserskis, išdininkas J. Deltuva, užrašų sekretorė O. Kučiauskaitė. "Laisvės" agentė J. Stanienė.

Sekantis kuopos susirinkimas bus pirmą šeštadienį vasario mėnesio, 2538 Mc Henry Street. Pradžia 2 val. po pietų.

Svarbu pažymėti jog vasario mėnesį bus imami mokesčiai iš narių į Literatūros Draugiją ir į LDS 48 kp. Malonėkite tą visi atsiminti. **Kuopos sekretorė**

tuvių subankrutavo. Bet Bridgewaterio kooperatyvas dar laikosi.

George Shimaitis
Kooperatyvo direktorius

Vajininkų Atidai

Kurie užprenumeruos "Laisvę" Amerikoje, mokės tiktai \$8 už metus laike vajuas, vieton \$9. Į Lietuvą nuolaidos už prenumeratą nėra. Už naują ar seną prenumeratą \$12 metams. **Nauji skaitytojai** gaus dovanai vieną iš sekamų knygų

J. Ragauskio — ITE, MISSA EST!
J. Gasiūno — MANO DESIMTEICIAI AMERIKOJ
Sudarė Ona Narbutienė — JUOZAS NAUJALIS
A. Bimbos — JAV DARB. JUDEJIMO ISTORIJA

KLESTI NEMUNO KRAŠTAS

KELIAS Į NAUJĄ GYVENIMĄ

PRISIKELUSI LIETUVA

F. Bonoskio — ISKYLA
Sudarė V. Kazakevičius — GRAŽI TU MANO

BRANGI TEVYNE

A. Morkaus — "VADUOTOJAI" IS ARTI—

J. Baltušio — TĖVŲ IR BROLIŲ TAKAIS

T. TILVYČIO — USNYNĖ —

D. M. Šolomsko — PASAKOJIMAI IS ISTORIJS

J. KASKAIČIO — ŽMOGUS IR MASINA
IS ATSIMINIMU

Dr. S. T. Matulaičio — RELIGIJA

Ant. Venclovos — MARIJA MELNIKAITE

Dr. A. Petrikos — LLD IR PAŽANGIEJI

AMERIKOS LIETUVIAI

R. MIZARA — POVILAS JURKA

ALGIO LUMBIO NUOTYKIAI

ŪKANOS

I. MIZARIENĖS — JAUDINANTYS SUSITIKIMAI

Viršminėtos knygos yra labai įdomios skaityti. Kalbinkite savo pažįstams, kurie dar neužsiprenumeravę laikraščio "Laisvės" tapti prenumeratoriiais. Nevientik vajininkai, bet ir kiti laisviečiai turėtų pasidaruoti gavime naujų skaitytojų. Bus garbė Jums, ir jūsų miesto vajininkui.

—ADMINISTRACIJA

Saigonas, Pietų Vietna-Policija puolė demonstracijas. — 300 budistų kunigų ją. Sužeidė 16 kunigų, daudemonstravo prieš valdžią, gelį areštavo.

SU PROGA METINIŲ ŠVENČIŲ

Kalėdom ir naujaisiais 1970 metais sveikiname visą "Laisvės" štabą, visus skaitytojus, bendradarbius, vajininkus čia Amerikoje. Taipgi ir Tarybų Lietuvoje sveikiname ir linkime daug sėkmės ir drūtos sveikatos. Taipgi linkime taikaus sugyvenimo visame pasaulyje ir visus jaunuolius-kareivius sugrįžti į namus.

Juozas ir Marijona Strižauskai
Bridgeport, Conn.

SEZONINIAI SVEIKINIMAI

Sveikinu savo brolius Praną ir Vytautą, ir Vytauto visą šeimą Lietuvoje. Taipgi visus giminės ir mielus draugus. Kai netekau savo mielo vyro Petro Klimo, man yra sunku visus atskirai sveikinti.

Ona Klimas-Mockapetriukė
Valrico, Fla.
(kilusi iš Prienu)

Taikingųjų Naujųjų Metų!

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems kaip Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Kanadoje, taip ir Tarybų Lietuvoje.

Lai gyvuoja Taika!

Katrina Žemaitienė
Rochester, N. Y.

SVEIKINIMAS

SVEIKINAME SU NAUJIAISIAIS 1970 METAIS

Linkėdami visiems draugams, pažįstamiems Amerikoje ir Lietuvoje, laimės, sveikatos kovoj už taiką pasaulyje.

Genovaitė ir Juozas Jordan
Three Bridges, N. J.

SU NAUJIAISIAIS METAIS

1970-taisiais

Sveikinu visus giminės, draugus ir pažįstamus Jungtinėse Valstijose, Lietuvoje ir kitur gyvenančius.

Linkiu visiems geriausių pasisekimų ateinančiais metais. Taipgi sveikinu idėjos draugus ir linkiu geros išvermės kovoje už taiką, už geresnį žmonių gyvenimą.

Aleksandras Kandraška
Boston, Mass.

Sveikinimas

Sveikinu su naujaisiais 1970 metais visą pažangiąją darbininkų klasę Amerikoje, "Laisvės" kolektyvą, vajininkus, geraširdžius rėmėjus, skaitytojus ir rašytojus. Taipgi sveikinu visus T. Lietuvoje giminės, pažįstamus, linkiu visiems geros, stiprios sveikatos, vienybės, meilės ir broliškos santaikos.

Ann Zigmantienė
Livonia, Mich.

Ispanijos darbininkų pareiškimas

Paryžius (Tass-Elta. — Pagrindinė Ispanijos vyriausybės reorganizavimo priežastis buvo nesibaigianti darbininkų klasės, valstietijos, studentų, inteligentijos, tam tikrų dvasininkijos sluoksnių kova prieš Franko režimą. Apie tai kalba savo kreipimesi Katalonijos, Andaluzijos, Astūrijos ir kitų Ispanijos rajonų darbininkų komisijų atstovai, susitikę dabar šalyje susidariusios padėties išanalizuoti. Kreipimesi nurodoma, kad atkakli kova padėjo kelti liaudies politinį sąmoningumą ir padidino prieštaravimus Ispanijos visuomenėje. Darbininkų komisijos pareiškia, kad dabar Ispanijoje susidarė galimybė plėsti liaudies masių kovą dėl demokratiškesnių laisvių. Šioje kovoje, darbininkų klasė savo pastangas suvienys su valstietičių, studentų ir kitų demokratiškai nusiteikusių gyventojų sluoksnių akcijomis.

TSRS ir Italija pasirašė sutartį

Roma. — Tarybų Sąjunga ir Italija pasirašė svarbią sutartį aliejaus klausimu. Italija gaus per 20 metų tarybinio aliejaus 3 bilijonų dolerių vertės. Tarybų Sąjunga už tai gaus iš Italijos pramoninių įrengimų.

LAIVAI TAR SAJUNGAI

Budapešta. — Pagal Budapešte pasirašytą susitarimą, Vengrijos laivų ir kranų gamybos įmonė 1971 metais pateiks Tarybų Sąjungai 12 skirtų plaukiojamiesiems laivams ir upėms laivų stūmikliams, kurių kiekvieno pajėgumas bus 2 tūkstančiai arklio jėgų, du jūros laivus ir keturis plaukiojančius kranus.

Karakas, Venezuela. — Keliaudami iš Čilės Kompartijos suvažiavimo, du Venezuelos Kompartijos vadovai žuvo kartu su kitais 60 žmonių, kai lėktuvas sudužo.

Paryžius. — Vietnamo tautos derybose Pietų Vietnamo revoliucinės valdžios atstovai pareiškė, kad Jungtinių Valstijų kariams gali būti suteiktas pilnas saugumas, jeigu jie būtų ištraukti į šešetą mėnesių.

Miami, Fla. — Čia pasiūlyta išskiepyti 74,000 vaikų nuo difterijos, kuri mieste pasirodė.

Jungtinės Tautos pasmerkė Portugaliją už apšaudymą Sengalio kaimo Afrikoje.

Khartoum. — Sudano valdžia užmezgė diplomatinis ryšius su Pietų Vietnamo revoliucine valdžia.

Tooele, Utah. — Nervų gazai pradėjo išsiveržti iš sandėlio. 200 gyventojų buvo priversti apleisti namus ir išsikelti toliau.

Santiago. — Čilės Studentų Federacijos prezidentas rinktas komunistų veikėjas A. Rojas.

Clevelandas. — Mirė JAV marksistas William Garfinkle 45 metų amžiaus.

Easton, Pa.

Mūsų apylinkėje pradeda mūšų žmonės mirti. Valeris Pirkelis mirė senelių namuose, kur jis išbuvo 10 metų. Paliko liūdesyje sūnų ir kelis anūkus. L. Raudonis, ilgametis šio miesto gyventojas, mirė š. m. spalio 24 d. (buvo gimęs 1898 m., kilęs iš Žemaitijos). Dirbo baldų gamyboje ir bendrai buvo mechaniškas žmogus — taisydavo mašiną, padirbdavo raktus ir kt.

Poliko nuliūdime dukrą, žentą, sūnų ir 4 anūkus. Taipgi mirė Marcella Jonaitis (gimus 1889 m.). Buvo gero būdo moteris. Jaunose dienose buvus laisvų minčių. Paliko liūdinčius sūnų, marčią ir 2 anūkus.

Mirė Stanley Roberts, geras už unijas kovotojas, visuomet veiklus komitetuose. Buvo šilko audėjas. Gimęs lenkų šeimoje (1900 m. bal. 4 d.), bet vedęs lietuvaitę, lietuvius gerai pažino ir su jais gražiai sugyveno. Liko liūdinčios žmona, sūnus, 2 seserys ir trys anūkai.

Joseph Petraitis mirė convalescent namuose, kur jis keletą metų gyveno. Gimęs Lietuvoje. Jaunystėje turėjo Eastone valgomų produktų krautuvėlę ir dirbo šilko gamykloje. Priklausė L. P. Klubui. Giminių čia nepaliko.

Beširdės motinos

Atėjusi Easton ligoninėn moteris pagimdė kūdikį. Nuėjusi moterų kambarin kūdikį įdėjo į plastiko maišelį ir numetė kambario kampe. Bet kai tik ji išėjo iš kambario, tuo tarpu ten atėjo darbininkė kambarių valytoja. Jinai kūdikį rado dar gyvą ir sveiką. Jo motiną vėliau policija surado ir uždarė kalėjime.

Kitai motinai mušant 8 mėnesių kūdikį triukšmą išgirdė kaimynai ėjo pažiūrėti. Jie pamatė, kad vaikučio guli be sąmonės. Pašaukė policiją, kuri kūdikį nuvežė į ligoninę, bet jis už kelių minučių mirė. Dabar ir ta motina kalėjime.

E. Katinis

PATTENBURG, N. J. Mirė Anna Barštis, po tovais Audickaitė. Buvo labai draugiška moteris. Iš jaunų dienų dalyvavo darbininkų sąjūduose ir turėjo daug draugų, todėl ir laido tuvėse nemažai dalyvavo. Liūdesyje liko dukra, žentas, brolis K. Čiurlis, taip pat vienas anūkas Lietuvoje.

E. Katinis

Varšuva. — Amerikos ir Kinijos ambasadoriai turėjo čia 75 min. pasitarimą.

Roma. — Milano banke sprogdus bombai 13 žmonių užmušti, 85 sužeisti. Romoje 3 bombos sprogo — sužeidė 16 žmonių.

Gap, Pa. — Autobusas, veždamas žmones į prieškalėdinį parengimą, apsvirtė. 6 keleiviai užmušti, daug sužeistų.

Detroitas. — Tymsterių unijos viršininkai ragina prez. Nixoną baigti karą Vietname ir kviečia visus narius kovoti prieš karą.

JAV kalėjimuose nuolat sėdi apie 400,000 "klientų".

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HUSBAND & WIFE. Healthy, mature couple, groundskeeper with some mechanical aptitude. Seamstress and food service. Live in. Fringe benefits. Good salary. Call Brother Stephen. 673-2022, 9 to 5. Philadelphia. (92-98)

So. Boston, Mass.

Lankydamas "Laisvės" skaitytojus užėjau pas Ch. Jušką, 3 Linsky Barre Ct. Paašikėjo, kad jis gal bus vienas Bostono apylinkė pirmutinių "Laisvės" skaitytojų. Man sakė, kad jis pirmus "Laisvės" numerius nuvežė į pašta.

Jis buvo gavęs mažą stroke, bet pagerėjo ir dabar atrodo gerai. Atsinaujino "Laisvę" ir pridėjo aukų \$5, užsimokėjo LLD mokesčių už 1970 metus.

Tik dabar sužinojau, kad jo sūnus Edv. Juška mirė birželio 11 d. Palaidotas birželio 14-ąją Cedar Grove kapinėse Dorchester, Mass. Paliko liūdesy gyvenimo draugę Albiną, sūnų ir dukterį, tėvą, motiną ir seserį Betty. Tebūna jam lengva šios šalies žemelė, o gimimėms užuojauta.

Serga "Laisvės" skaitytoja Agnes Davidonienė, 139 N. St. Buvo išvežta į miesto ligoninę, dabar randasi Jewish Memorial Hospital, 59 Townsend St., Roxbury, Mass.

Anne Eloshides, 709 East 4th St., perėitą vasarą turėjo sunkią operaciją ant vidurių, o vėliau ant akių ir mažai gali matyti. Sako, nebegali skaityti, tai ir "Laisvės" ne be atsinaujinsiu.

Labai gaila mūsų senų "Laisvės" skaitytojų, kas metai vis mažėja.

Linkiu visiems sustiprėti.

S. Rainard

Tas tronas nebuvo šv. Petro naudojamas

Iš Vatikanu pranešimu, kad senovės medžio ir dramblių kaulų ilgų ilčių krėslas, ilgai gerbiamas katalikų kaip šv. Petro tronas, faktiškai priklausė viduramžių imperatoriui Charles Bald.

Komisijos kalbininkas ir ekspertas, popiežiaus Pauliaus paskirtas egzaminuoti troną sakė: Atrodo, kad šv. romietis Imperatorius atnešė jį Romon, kuomet jis buvo karūnuojamas šv. Petro Bazilikoje 875 metais per popiežių Joną VIII. Ir tikima, kad krėslas buvo tarpe kitų dovanų, kurias imperatorius paliko popiežiui.

Per sekančius šimtmečius legenda augo aplink tą krėslą ir jį katalikai pradėjo gerbti, garbinti, kaip apaštalo Petro troną.

J. N.

BUSINESS OPPORTUNITY

SERVICE STATION

AVAILABLE FOR LEASE

Good Opportunity for right man. For information contact Mr. LaBohne. HU 6-7000. Between 8 AM & 5 PM. (82-99)

HELP WANTED—MALE-FEMALE

FULL & PART TIME

PRESS OPERATORS

MIG WELDERS

Also General Help

Apply Personnel Office

Straightline Manufacturing Co.

2424 State Road, Cornwell Heights, Pa.

639-6060

Monday through Saturday 9 AM to 4 PM. (86-92)

PART TIME JOBS

11 AM — 3:30 PM

5 Days a Week

DINING ROOM ATTENDANTS

Monday through Friday

Apply in Person

to:

HOT SHOPPES

WILLOWBROOK MALL

WAYNE, N. J.

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER (88-92)

CRANE

Has Openings For

CASTER

APPRENTICES NEEDED

Learn to be a Caster. No experience necessary. We will train you.

OTHER JOBS AVAILABLE

Good pay benefits.

Apply 9 AM to 4 PM.

Call 609-392-7111, ext. 713 for appointment.

309 N. Clinton Ave., Trenton, N. J.

An Equal Opportunity Employer. (90-94)

MACHINISTS. Immediate openings, full time, 2nd shift for 1st class operators to operate engine lathe and turret lathes. Also have immediate openings for machine assemblers (2nd shift), 10% night differential, fringe benefits paid by company. No government work. Apply in person or call 773-6800 day or night. JOHN DUSENBERY CO., INC. 395 Allwood Rd., Clifton, N. J. (88-94)

TOOL & DIEMAKER

Experienced. Must be able to work from sketch or instructions. Paid Blue Cross/Blue Shield. 10 paid holidays. Paid vacation. Over-time available.

RED M. CORP.

70 Old Turnpike, Wayne, N. J. 236-6010. S/E Junction Routes 46- & 23.

An Equal Opportunity Employer. (88-95)

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

HELP WANTED—MALE-FEMALE

ELECTRONIC INSPECTOR

Outstanding opportunity for man to acquire detailed and valuable knowledge in rapidly expanding fields of numerical controlled machinery and data transmission. If you have experience in testing digital logic, circuitry and a working knowledge of discreet and integrated circuit components. Excellent benefits, pleasant working conditions. Apply in person or telephone Mr. J. Tegethoff, 675-4100, 8 to 5 PM.

COMPUDYNE CONTROLS, INC.

1965 Pioneer Rd., Huntingdon Valley, Pa. An Equal Opportunity Employer. (84-92)

COLOR MATCHER

Opening available for experienced paint color matcher. All benefits paid. Interviews 9-5 daily or call for appt. 722-0500. SOUTHLAND PAINT CO., INC., 69 First Ave., Raritan. (86-92)

MALE DISHWASHERS

General kitchen work. Mature persons. \$2 per hour. 6 PM to 1 AM. Full or part time. PEACOCK INN, Route 202, King of Prussia. 265-5566. (86-92)

ASSEMBLERS

Wiring Light Assembly Work Excellent opportunity with growing concern for young men—on job training. * Paid Holidays * Minimum 8 hours * 5 Day Week Call: Rocco Zaccheo, Production Mgr. (1) BUYER, JR.

MRO, Material, Heavy Phone Expanding. Knowledge of local suppliers. Call: J. Mahoney. 925-7100.

STEWART AVIONICS, INC.

130 Marion Ave., Linden, N. J. An Equal Opportunity Employer. (88-94)

PACKAGING MECHANIC. Modern company with good working conditions. Excellent benefits, has opening for a packaging mechanic who wants a secure future with a good company. Must have 3 to 5 years experience on set up and repair of packaging machinery and be able to work various shifts. Apply to personnel Dept. PUREX CORP., LTD., 1414 Radcliffe St., Bristol, Pa. 215-788-9215. (88-92)

GUARDS

Banking. Must be 21 or over. Must have current Penna. license and no previous record for misdemeanor. 2 weeks paid vacation, 12 paid holidays. Broad medical coverage plus free life insurance and profit sharing. \$97 per week. Opportunity for overtime. Apply First Penna Bank, 1500 Chestnut Street, 20th fl., Philadelphia, between 8:30 AM & 4:30 PM. An equal opportunity Employer. (90-92)

DISTRIBUTION CLERK in I.B.M. Dept., 37 1/2 work week with pleasant working conditions. Good company benefits. Call 824-5100 Newark and ask for Mr. Jack Lane. (90-99)

WOOD FINISHERS & CABINET MAKERS. Because of our growth we have openings for wood finishers and cabinet makers. Must be experienced. Top wages plus benefits. Call for interview. 861-1200. North Bergen, N. J. (90-99)

REFINERY TRAINEES

Challenging permanent positions are now available in growing refinery. We are looking for bright, High School grads (Chemistry courses helpful) who can be trained for these responsible positions. Must be available for rotating shift work. Good benefits and salaries. Apply or write to Personnel Department. (90-92)

HESS OIL & CHEMICAL DIVISION

Amerada Hess Corporation Cliff Rd., P. O. Box 200 Pbrt Reading, N. J. 07064 Equal Opportunity Employer. (91-93)

FACTORY HELP

Steel Tube Mfg. Plant 1st and 2nd Shifts. Blue Cross & Blue Shield Call DE 6-2000 (86-92)

HELP WANTED—MALE-FEMALE

MALE CLERK. High School education. Knowledge of credits and debits, accounting control, figure inventory, and office machines. Excellent opportunities, good benefits. Call 201-826-6000, Mr. Van Hoose between 8:30 AM—3:30 PM. Equal Opportunity Employer. (91-100)

PRINTING PRESSMEN. First class. High or vocational school graduate. Five yrs. experience. Must be able to operate a Platen and Cylinder Press. Experienced in composition, press work and related work in printing. Excellent opportunities. Good benefits. Call 201-826-6000, Mr. Van Hoose, between 8:30 AM—3:30 PM. Equal Opportunity Employer. (91-100)

NIGHT SHIFT TAB OPERATOR.

3-6 months light experience necessary. 37 1/2 work week on the clock. Salary \$115-\$120. Good fringe benefits. Call Jack Lane, 824-5100, Newark. (90-99)

MEN. Machine operators, shippers, packers, Janitor, 2nd shift machine operators. Apply or call personnel. 201-773-8100. Ext. 34. AUTOMATED BUSINESS SYS. DIV. of LITTON INDUSTRIES, 31 Styertowne Rd., Clifton, N. J. (88-92)

TRUCK BODY BUILDERS. Trailer repair men. exp. pref. Best pay in Phila. area. Steady employment, pension, Blue Cross, other benefits. Call for interview H. A. DeHart & Son. Thorofare, N. J. 609-845-2800, or 456-0255 (88-96)

TIMEKEEPER - WAREHOUSEMAN. Starting pay \$100 a week. For short term construction job. Raise in 30 days. Call Mr. MANN, 486-7663. Linden. (90-92)

GENERAL HELP 8 AM—4:30 PM Helpers Paint Dept. Power Shear Operators. Stock Room Helpers. Packers for Shipping Dept. Mechanical Assemblers.

Set Up Men for Spot Welding Dept. Material Handlers for Spot Welding Dept. COFFEE-M

PASIKALBĖJIMAS LAIŠKAIS

Susitikus vieną turistą iš Amerikos

Mielas Albinai! Šiame laiške noriu su tavim pasidalinti mintimis, kurios man vėl atėjo į galvą, stebint vieno turistą iš Amerikos susitikimą su giminėmis Vilniuje. Man tai buvo patogu dėl to, kad jį sutikusi — jį giminės — mano namiškių kaimynai ir geri pažįstami.

Jis pasitraukė iš Lietuvos drauge su frontu ir su giminėmis buvo nesimatus dvidešimt penkerius metus. Per tą šimtmečio ketvirtį, išgyventa skirtingose sąlygose žymiai pasikeitė ir jis pats, ir čia besidarbuoja jo giminės kolūkiečiai. Kalba kažkaip nesimeigė, nors intencijos ir iš vienos, ir iš kitos pusės buvo kuo geriausias. Jis pasileio tėviškės, pasiūlo tu žmonių, su kuriais prabėgo jo paties jaunystė, o čionvksčiai su smalsumu stebėjo, i kuria nuse pasikeitė "pasakiškoje turtu šalvie" gyvenęs broliu dėdė ir t. t.

Amerikietis žiūrėjo į savo gimines, man rodos, Cikonas "Draugo" strainsniu akimis — lve su gailėsčiu, su užmojauta kaip į engiamus ir persekiojamus, negailėjo atvežti jiems brangesni dovanų, kad juos nors kiek sušiltu, bet kartą jis ir didžiavosi prieš juos kad jam taip "pasisekė" kad jis gyvena "laisvoje" turtingoje šalyje.

O kolūkiečiai giminės, matydami kad jo padovanotieji daiktai prašmatnesni, kaip in čia turimieji, neįaukiai dėkojo dėl jiems rodomos užmojautos, jautėsi atsidūrę keistoje padėtyje, nes atvokėlis buvo svečias ir mandagumas reikalavo elgtis nazarbiai, paieškoti komplimento, gero žodžio.

Jo "filosofija"

Užėjus kalbai apie grįžimą svevnti i tėvynę, svečias paaiškino, kad tam trukdo skirtinga filosofija, kad ji yra stipresnė už tėvynės meilę, kad, teisiškai emigrantams čia kas pasiūlo ir akademiku vietas, vis tiek jie negrįžtų.

Iškilusius ilgiau į pašnekesus, vis labiau aiškėjo, kaip tokia "filosofija" suprantama. Susidarė įspūdis, kad kaip tik tas skirtingas požiūris į gyvenimą ir trukdo svečiui geriau suprasti čionykštį gyvenimą. O tas požiūris, toji filosofija yra tokia pati, kokia būdinga šiandieninei Amerikai, maitinamai šaltojo karo ideologija. Pagrindiniai jos teiginiai — seniai žinomi. Karas vis tiek bus, — jis neišvengiamas. Komunizmas nesugrius be branduolinio karo. Dievo nėra. Jei jis būtų, tai būtų neleidęs komunizmui taip isigalėti. Patys teologai diskutuoja populiaria naciemo filosofo Ničės fraze "Dievas mirė." Už tat dažni atvejai, kad paraidžiu tikima apokaliptišės pranašystėmis, laukiama, kada netrukus įvyksianti pasaulio pabaiga. Išvada natūrali: gyventi šia diena, kuo daugiau pasinaudoti galimais smagumais. Kol yra laiko, pasimėgauti technikos teikiama nauda, nes po to pasaulio pražūtis, — branduolinis tvanas.

Tai beviltiška smaguriautojų filosofija. Ir kaip žmogus su tokiais pažiūromis grįš ten, kur smaguriauti mažesnės galimybės, kur smaguriavimui atmosfera nepalanki?!

Šitokia "filosofija" — tai oficialioji, šiandien propagandinės mašinos skiepijamoji Vakarų pasaulėžiūra. Ji diegiama visais įmanomais būdais. "Rimti" laikraščiai, kaip, pavyzdžiui, "New York Review of Books," žymiausių vietų skiria gausiai iliustruotam leidiniui "Šimtas meilės pozicijų," analizuojančiam, kokį smagumų laipsni duoda kiekviena iš jų... Ir reikia manyti, tokios knygos išplatintamos 10 milijoniniais tiražais... Maldaknygėse sudėtos maldos išreiškia tikinčiųjų prašymą, kad dievas suteiktų jiems daugiau palaimos, džiaugsmo, tai yra to paties smagumų pajautimo.

Naujoji pasaulėžiūra

O tarybinė pasaulėžiūra diametriškai priešinga. Čia istorinis materializmas atveria prieš akis didingą istorijos vystymosi į pažangą dėsningumą. Ateis laikas, kada visai išnyks karai. Paskutinio karo žiaurybės bus kaina, sumokėta už būsimą amžina taika. Žmogaus prigimtyje yra idėgiti nradai, didieji troškimai, kurie stumia žmoniją į priekį. Žmogus, nori ar nenori, tarnauja pažangai. Tik tas tarnavimas yra dvejopas: sąmoningas ir nesąmoningas, kaip užsispyrusio mulo.

Socialistinė pasaulėžiūra mato žmogaus tikslą paklusime prigimties dėsniams, tai yra individo tarnavima žmonijos pažangai. Darvti tai, kas prigimties lienta! Naudojimas technikos pasiekimais padeda žmonijai naujau pasitarnauti žmonijai. Tai, kuo Vakaruose smaguriaujama, čia laikoma priemone visuomeniniam tikšui pasiekti. Valstoma ir atliekamos kitos kūno funkcijos tam, kad žmogus būtų stiprus darbinotis ir kurti, kad jis galėtų nuolat atgauti savo pajais ir tuo būti naudingas savo šeimai, kolektyvui, visuomenei, tėvynei ir visai žmonijai.

Tikras džiaugsmas

Ir pati gamta nasirūpino, kad žmogus, pakludamas šioms jos dėsniams, patirtin didžiulius malonumų dovanas, oralenkiančia trokštamiuosius smaguriautojų malonumus. Tie malonumai pakludusiam duodami lve prielaidas už tai, kad ju nesiekiamo, kad žmogus vktodo tai, kas jam liepta. Kitaitaip sakant, malonumų neieškantis, prigimties klau-

šas žmogus iš esmės gauna ne erzacinius, bet tikruosius natūralius džiaugsmus.

Nors šios savo pasaulėžiūros taip nebūtų išreiškę tie su atvykusių iš Amerikos svečių besikalbą kolūkiečiai, bet aš regėjau, kad ji slėpėjo ramiuose jų veiduose, visiškai neprašančiuose užuojautos. Buvo matyti, kad jie gyvena ir jaučia visiškai kitoje plotmėje, neprieinamoje svečio "filosofijai," kad jie suvokia savo darbo prasmę, didingą perspektyvą, tvirtą pagrindą sau po kojomis.

Zinoma, Albinai, čia, tau išdėstydama šiuos du poližiuirus ir gyvenimą, aš abstrahuoju jų žvmes, — tu dviejų pasaulėžiūrų grvna forma nėra tikrovė. Tiek Vakaruose, aš esu tikras, yra daug sveikos, pesimistinės propagandai nenasiduodančios darbo žmonių liaudies, tiek pas mus yra užsikrėtusių žmonių, kurie serga ta "kilniaja" gyvenimo malonumu ieškojimo filosofija. Ji natenka pas mus ivairiais būdais, jos gyvos šaknys išpraities kelmo vis išleidžia atžalas. Ir tos pasaulėžiūros užkratai iš užsienio nuolat pasiekia net aukštus žmogus net rašytojus, tuos "sielu inžinierius," kaip tat galima spėti iš Anatolijaus Kuznecovo atveio, kurie šia vasara pasipraše nolitinio prieglobsčio Anglijoje.

Jos bejėgės

Tarybinėje spaudoje retkarčiais pasitaiko straipsnių, nesąmoningai pronašančių anos filosofijos idėjas Tačiau visos tos itakos yra bejėgės prieš socialistinės santvarkos gyvenimą, nes čia vruajau sveika atmosfera, žmogui nuolat primenami jo uždaviniai, ir atskiras individas visuomenės persiima bendra visuomenės pasaulėžiūra.

Atvokėlis, žvelgdamas į savo gimines, per tą nesimatymo laikotarpį persiėmusius nauja socialistine pareigos morale, jos negalėiam matyti — toji moralė jam buvo trūščia vieta. Užtat jis nukliai netebėjo "savosios" smaguriavimo filosofijos aspektus kai kuriuose mūsų žmonėse. Matydama, kaip jie nesaikindami peria alkoholį, jis atvirai piktinosi, ir mūsų žmonės raudė, turėdami šioi spritvie pripažinti svečiui pirmenybę, nes jis mokėi daug kultūringiau ir rafinučiau smaguriauti svaigalais, iš tolo kolkėdamasis i narkoze artėiančia būkle Mūsų smaguriautojai jautėsi beviltiškai atsilike, hioškios perspektivos kad neis pasivūti "nuostabioms" Vakarais.

Tačiau svečias galėjo pasididžiuoti prieš kai kuriuos savo gimines ypatingu reiklumu sau, kruopštumu, oficialiuju mandagumu, — brožuais, kuriuos, mano nuomone, ten, Vaakruose, išugdo konkurencija, reika-

laujanti įtempti visas žmogaus galias ir daug kam neleidžiant pilnutinai gyvenime praktikuoti primetimą smaguriavimo pasaulėžiūrą.

Gal ir jis priverstas susimastyti

Bet toks tėvynainio apsilankymas tėviškėje, be abejo, privertė atvokėlį susimastyti, pakoreguoti savo vaizduotę susikurtą klaidingą tikrovės paveikslą, pamatyti atkaklias mūsų žmonių pastangas siekti geresnio gyvenimo, suabejoti, ar mes reikalingi užuojautos, nors neaiškiai pajusti, kad egzistuoja tokios moralinės vertybės, kuriu negalima išmatuoti malonumu ieškojimo kriterijumi, kad gyvenimo būdas, pakludantis ankštiems žmogaus prigimties liepimams, tarnaujant visuomenei, individa daro stipri ir tvirta, nekalia ji ankštesnę žmoniškumo pakloną.

Deia, tai pastebėti dažnam turistui iš Amerikos reikėtu titaniško dvasios pastangų, nes tokios kategorijos neįeina į jų "filosofiją." Atleisk, kad rašvdamas vengiau konkrečių detalių, nes mane saistė korektiškumas. Man rūpėjo tik anituos "sielu inžinierius," kaip tat galima spėti iš Anatolijaus Kuznecovo atveio, kurie šia vasara pasipraše nolitinio prieglobsčio Anglijoje.

Iki sekančio laiško!

V. Ičiūs

1969, IX 19

Klubietėms

Nepamirškime dalyvauti trečiadienį, gruodžio 17 d., 6 val. vakare Niujorko Lietuvių Moterų klubo mitingą, Laisvės salėje.

Po susirinkimo, turėsime priekalkėdines vaišes.

Pirm.

Kiekvienas tigras turi medžioklės plotą (apie 30-40 kvadratinų kilometrų). Jį atidžiai saugo nuo kitų giminaičių.

Beirut. — Libijos revoliucinė taryba paskelbė, kad nilitaristai bandė ją nuversti ir militarinę valdžią įsteigti. Suokalbis nevavyko. Suimta daug sualbininkų.

San Quentin, Calif. — Roberto Kennedžio užmušėjas Sirhanas baigė 13 dienų bado streiką. Jis protestavo prieš kalėjimo žiaurias reguliacijas.

Detroitas. — Chryslerio korporacija šį mėnesį paleido iš darbo 600 darbininkų.

MIESTE PASIDAIRIUS

Paul O'Dwyer pareiškė, kad jis 1970 metais vėl sieks būti Demokratų partijos kandidatu iš New Yorko valstijos į Jungtinių Valstijų Senatą. Kaip atrodo, tai Republikonų partijos kandidatu bus dabartinis senatorius Goodell.

Buvo manyta, kad Arthur Goldberg bandys laimėti demokratų kandidatūrą, bet jis į jokią vietą nesirošia kandidatuoti.

Miesto Tarybos nariai savo algas pasidvigubino. Gaudavo po \$10,000 į metus, nu dabar gaus po \$20,000. Pakėlė algą ir majorui Lindsay, nors šis nereikalavo jokio pakėlimo, dar gi protestavo prieš pakėlimą. Vietoje \$50,000, jo metinė alga ateityje bus \$85,000!

Reikia žinoti, kad Tarybos nariai tik dalį laiko pavėnčia Tarybos reikalams. Daugiau laiko praleidžia visokiuose privatiškuose biuuruose. Na, ir vis tiek tik už dalį darbo gaus po dvidešimt tūkstančių dolerių į metus. Nieko sau alga!

Majoro paskirtoji komisija peržiūrėjimui nuomų (rendų) klausimo išdavė savo raportą. Ji siūlo leisti namų savininkams nuomas pakelti. Girdi, iš dabartinių nuomų savininkai negali savo namus kaip reikia pataisyti ir užlaikyti. Jie baisiai apleisti.

Komisija siūlo pinigais padėti toms šeimoms, kurios pakeltų nuomų nepajėgės užsimokėti.

Jei miesto Taryba pasiūlymą užgirs, tai daugiau kaip 360,000 šeimų turės mokėti aukštesnes nuomas.

Prieš trejus metus New Yorko mieste buvo sudaryta Addiction Services Agency kovai prieš visokių narkotikų vartojimą. Majoras Lindsay sako, kad agentūros pasiekimai labai dideli.

Dabar Addiction Services Agency išleido brošiūrą visu šiuo reikalu. Joje nurodomi valdžios vartojami būdai nugalėti mūsų mieste tą didelę blogį.

Civil Liberties Union advokatai reikalauja, kad distrikto prokuroras tuoj ištirtų policijai primetamą brutalumą prieš demonstrantus, kai prez. Nixonas lankėsi New Yorke. Keli demonstrantai buvo žiauriai sumušti.

Miesto muziejai nutarė padidinti savo sargų skaičių kovai su plėšikais. Daug brangių daiktų iš muziejų "prapuola." Dideli menui nuostoliai.

Be to, chuliganai užpuldinėja muziejų lankytojus. Jie įsiveržę į vidų pridaro daug

žalos. Muziejų vadai skundžiasi, kad kriminalizmas muziejuose jau pasiekė labai aukštą lygį.

Derybos tarp transporto darbininkų unijos ir Transit Authority nesijudina iš vietos. Vėl galime susilaukti važiūtės darbininkų streiko. Majoras susirūpinęs.

Transport Workers unija turi 35,000 narių. Jai priklauso geležinkelių ir autobusų darbininkai.

Iš LDS 13-os kuopos susirinkimo

LDS 13 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko gruodžio 3 d. Valdyba raportavo, kad visas kuopoje geroje tvarkoje. Pirmininkė E. Jeskevičiūtė tik nusiskundė, kad per mažai narių lankosi susirinkimuose. Tuo klausimu plačiau pakalbėta. Pasizadėjo visi dalyviai priminti tiems, kurie susirinkimų nelanko, apie svarbą susirinkimuose dalyvauti.

Kp. finansų sekretorė Anne Yakštis perskaitė aplikaciją naujos narės, kurią įrašė LDS daktaras kvotėjas P. Gustaitis. Nauja narė buvo priimta. Laukiame ir daugiau narių pasidarbujant šiame LDS vajuje.

Susirinkime išreikšta nepasitenkinimas, kad dėl sudėjęs aplinkybių buvo atidėtas kuopos metinis rengimas iki sekamų metų pavasario. Susidarė labai rimta priežastis dėl atidėjimo. Į lapkričio pabaigą įvyko net pora svarbių parengimų. O LLD 185 kuopa taipgi ruošia savo parengimą, kuriame bus rodomi Narkelūnaitės filmai iš Lietuvos. Gruodžio 14 d. todėl sutikta perleisti LLD 185 kuopai.

SEZONINIAI SVEIKINIMAI

Sveikiname visus savo gimines, draugus, pažįstamus, čia Amerikoje ir T. Lietuvoje. Visiems laimingųjų 1970 metų, ir stiprios sveikatos. Lai pasaulyje būna taika!

Bronė ir Walteris Keršuliai

Brooklyn, N. Y.

SVEIKINIMAS

Nuoširdžiai sveikiname visus "Laisvės" skaitytojus, visus draugus ir drauges, visus bičiulius Amerikoje ir Lietuvoje. Linkime jiems geriausių laimčių ir sėkmės 1970 metuose.

J. V. Gasiūnai

Richmond Hill, N. Y.

Sveikinimas

Sveikiname savo gimines, draugus, pažįstamus Amerikoje, o ypač mano gimines Lietuvoje: Brolius Kazį Skystimą ir jo šeimą, ir Joną Skystimą; sesutes Onutę Vaškeliene, Ursulę Sakalienę ir Suzaną Kelmonienę ir jų šeimą. Taipgi sesutę Antaniną Balčiūniene ir jos šeimą, gyvenančią Brazilijoje. Visiems viso gero 1970 metuose.

Konstancija ir Jonas Karpavičiai ir šeima.

—Brooklyn, N. Y.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Juozas Augutis

Mirė gruodžio 9, 1966 m.

Jau treji metai kai mirė mano mylimas Juozas. Išsėkis ramiai, tavęs niekad nepamiršiu. Lieku liudesyje.

Josephine Augutienė
Cliffside Park, N. J.

FRANK YAKSTIS

Prisimename mūsų mielo švogerio gimtadienį Gruodžio 18-ą

Mes pasigendame jo mūsų gyvenimo tarpe....

Carol Baretela

Olga Margos

ir mūsų šeimos

New York